

V. A. P. 2
f. T. 33

Telefonas: CHELSEA 5192

„Tėvynė“ Savaitinis Laikraštis

Leidžiama kas Pėnynčia
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje.
PRENUMERATA METAMS:
Suvienytose Valstijose \$1.50
Kitose Viešpatystėse \$2.00
„T E V Y N Ė“
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS.

The Lithuanian Weekly „Tėvynė“

Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgelutė, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
„T E V Y N Ė“
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

No. 16

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

NEW YORK, N. Y. Balandžio (April) 21, 1922.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875.

Vol. XIII

Įvairios Žinios

IŠ GENUOS KONFERENCIJOS.

Genuos konferencijoje ligi bal. 17 d. nieko galutino ir konstruktyvio dar nėra nuveikta — dar tik tebeina pasitarimai įvairiose komisijose.

Vadovaujantios valstybės pareikalavo, kad Rusija pripažintų visas Rusijos užsienio paskolas, tačiau rusai pareiškė, kad Santarvės valstybės Rusijai daugiau skolingos, negu Rusija užsieniui. Mat rusai reikalauja, kad Santarvė atlygintų Rusijai nuostolius padarytus Kolkako, Denekino, Judeničiaus ir Vrangelio avantiurų ir už atidavimą Besarabijos Rumunijai. Visus savo nuostolius Rusija įkainuoja į 50 bilionų aukso rublių, arba 25 bilionus dolerių, t. y. arti tiek, kiek Vokietijai uždėta visų buvusio pasaulinio karo nuostolių atlyginimas.

Tuo metu Santarvė Rusijai būtų daugiau skolinga, negu Rusija Santarvei. Pavyzdžiai visos Rusijos skolos Santarvės valstybėms siekia į 65 bil. aukso frankų, o Rusija reikalauja iš Santarvės valstybių 125 bil. aukso frankų, arba arti du kartus tiek. Amerikai Rusija stolinga apie 500 milijonų dolerių, o iš Amerikos Rusija reikalauja 4 bilionų dolerių, kaip atlyginimo už Amerikos kariuomenės veikimą Rusijoje ir už prisidėjimą prie blokados prieš Rusiją.

Žinoma šitoki Rusijos reikalavimai yra begalo juokingi, nes negalima lyginti Rusijos nuostolių, kuriuos padarė lokales avantiuros aukščiau minėtų generolų, su nuostoliais padarytais pasaulinio karo ir nėra abejonės, kad Rusija savo reikalavimuose nusileis. Anglijos premieras Lloyd George pareiškė Rusų atstovams, kad visų pirma jie turi pripažinti užsienio skolas, o tuomet statyti savo nuostolių atlyginimo reikalavimą, kas bus apšvarstyta ir sulig detalio įrodymo bus nuspresta atlyginti.

VOKIETIJA IR RUSIJA PASIRASĖ SU-TARTI.

Pranešama iš Genuos, kad per Velykas Vokietijos ir Rusijos delegatai Genuos konferencijoje pasirašė sutartį, kuria panaikinama Brest-Litovsko sutartis ir įkuriam normaliai santykiai tarpe Rusijos ir Vokietijos respublikų. Šita sutartis padaryta lygybės pagrindais, nereikalaujant nei vienai pusei jokio karo ir kitų nuostolių atlyginimo ir panaikinant paskolas, kokios buvo tarpe šių dviejų valstybių dar prieš karą padarytos.

Šitokia Rusijos ir Vokietijos sutartis begalo sudidino visą diplomatinį liudį Genuos konferencijoje ir yra manoma, kad šitokia akcija aukščiau minėtų valstybių gali priversti Genuos konferenciją net prie iširimo, arba mažiausiai pasalinimo iš konferencijos Vokietijos ir Rusijos atstovų.

IŠ ANGLEKASIŲ STREIKO.

Streikas eina visu frontu. Pereitą savaitę dar 16,200 neorganizuotų Pennsylvanijos angliakasių prisidėjo prie streiko. West Virginijoje jau kilo net susirėmimų su milicija, nes čionai dedama didžiausių pastangų, kad neprileisti prie suorganizavimo angliakasių. Vienok nežiurint visų kompanijų pastangų angliakasiai begalo sujudo ir stengiasi nors kartą savo nepakeliamo jungo nusikratyti. Unijos viršininkai tvirtina, kad ligi šiol streiką išėjo jau arti 700,000 angliakasių. Prasidėjusios pereitą savaitę derybos tarpe kietųjų angliu kompanijų atstovų ir angliakasių įgaliotinių tapo laikinai pertrauktos, nes unijos vice-prezidentas Murray turėjo išvykti į Indianapolis pasitarti su kitais unijos viršininkais.

BADAUJANTI RUSAI UŽMUŠĖ AMERIKONUS.

Pranešama iš Paryžiaus, kad užpuolusi gauja badaujančių rusų užmušė amerikonus vežėjus, kurie prista tydavo vežimais baduoliams pagalbą ir pagriebę jų arklus sunaudojo maistui. Sakoma dauguma amerikonių vežėjų, bijodami nustoti gyvasties, atsiskakė toliaus vežioti baduoliams maistą.

Tarptautinės pagalbos organizacijos atstovas kapitonas Quisling pareiškė, kad ligi sekančio javų užaugimo išmirs badu mažiausiai nuo 6 ligi 7 milijonų rusų.

SUV. VALST. SENATAS UŽGYRĖ IMIGRACIJOS SUVARŽYMO BILIŲ.

Bal. 15 d. Senatas užgyrė imigracijos suvaržymo bilį, su ta pataisa, kad dar vienus metus pridėjo imigracijos suvaržymui, negu kongreso buvo nutarta. Dabar imigracijos suvaržymo įstatymas pratęstas net ligi birželio 30 d., 1924 metų.

NUMATOMAS POPIEROS IŠDIRBYSTĖS STREIKAS.

Unijos vadai tvirtina, kad 100.000 popieros išdirbystės darbininkų streikas yra neišvengiamas, jei darbdaviai mėgins numušti darbininkams algas. Šitas streikas įvyks su pirma diena gegužės mėn. ir apims visus popieros išdirbystės Amerikoje ir Kanadoje.

SMULKIOS ŽINUTĖS.

Atšaukus kompanijai savo kauciją \$25.000, kurią buvo užstačiusi už gen. Semiovo, pastarasis pasodintą New Yorko Ludlow gatvės kalėjiman. A sitiko didelę eksplozija gyvenamuose namuose, 218 Eldridge St., New Yorke. Sunkiai sužeista 5 ypatos ir 15 lengviau sužeistų. Mažiausiai 200 žmonių išmesta į gatvę. Išėjo į generalų streiką Kiubos telegrafistai. Valdžia norinti areštuoti streiko vadus. Pranešama iš Berlyno, kad garsusis Vokietijos monarkistų sukilimo vadas Dr. Kapp, kuris ligi šiol gyveno Švedijoje, sugrįžo Vokietijon ir pasidavė teismui. Aukščiausio Massachusetts Valstijos Teismo nutarimu, moterys gali būti renkamos ir skiriamos į bileko valdišką urėdą, nes pridėjus 18-tą S. V. konstitucijos pataisą jų teisės yra suliginamos su vyrų teisėmis.

LIETUVOS ŽINIOS

DINGUSI (?) NOTA. Vašingtonas, IV. bal. 12 d. (Elta) Lietuvos pasiūlymą Lenkijai atiduoti Vilniaus ginčą spresti Tarptautiniam Teismui, Lietuvos vyriausybė iki šiolai nėra gavusi iš lenkų oficialio atsakymo. Tuo tarpu kaip Vokietijos ir paskui kitų šalių spaudoje buvo tilpęs Lenkijos atsakymo turinys.

Lietuvos Vyriausybė kovo mėn. 13 d. buvo pasiuntusi Lenkų Vyriausybei notą klausdama ar gandas, kad Lenkijos nota buvo siūsta Lietuvai, kaip atsakymas į vasario 20 d. notą, atsako tikrybei. Bet ir į šitą notą atsakymo nesulaukta.

AMERIKONAI DARO GERĄ PRADŽIĄ.

Amerikos Pabaltijos Draugijos reikalai eina pirmyn. Musų prieteliai amerikoniai skiria darbo pra-

muose, 218 Eldridge St., New Yorke. Sunkiai sužeista 5 ypatos ir 15 lengviau sužeistų. Mažiausiai 200 žmonių išmesta į gatvę. Išėjo į generalų streiką Kiubos telegrafistai. Valdžia norinti areštuoti streiko vadus. Pranešama iš Berlyno, kad garsusis Vokietijos monarkistų sukilimo vadas Dr. Kapp, kuris ligi šiol gyveno Švedijoje, sugrįžo Vokietijon ir pasidavė teismui. Aukščiausio Massachusetts Valstijos Teismo nutarimu, moterys gali būti renkamos ir skiriamos į bileko valdišką urėdą, nes pridėjus 18-tą S. V. konstitucijos pataisą jų teisės yra suliginamos su vyrų teisėmis.

Valstybės Departamentas siunčia Pabaltijon dar vieną žmogų. Šį kartą jau su politine misija įeiti į artimesnį kontaktą su Pabaltijos Valstybių Vyriausybėmis: Lietuvos, Latvijos ir Estonijos. Tuo žmogumi yra p. Earl Packer, buvęs ligšiol Valstybės Departamento valdininkas, Rusijos skyriaus viršininko padėjėjas. Dabar skiriamas Suvalstijų Komisijonieriui p. Young į pagelbininkus su vice-konsulio titulu. P. Packer buvo atsilankęs Lietuvos Atstovybėje, kad gautų vizą savo pasportui, nes mano važiuoti per Lietuvą ir Rygą. Ilgesniame pasikalbėjime su p. Čarnackiu Atstovybėje Packer gavo progos dar labiau susipažinti su Lietuvos padėtimi ir jos reikalais. „Elta.“

komunistų spauštuvė. Rasta 10 p. šrifto, daug laikraštinių poperio, trys užtaisyti revolveriai „parabellium“ sistemos ir daug įvairios komunistinės literatūros. Visa dėžė Lietuvos pasų, visų valstijų valdybų ir bažnytinių antspaudo paskams ir metrikoms gaminti.

Išėjimo provokaciniai pažymėjimai su Kauno Miesto ir apskrities viršininko parašu, atspausdinti toje pačioje spauštuvėje. Areštuotas namo nuomininkas, kuris pasamdė butą Kaganovo pavarde. Pavardė rasta netikra. Areštuoti zecerai, spaud. darbininkai ir viena moteris, idėjinė komunistė, su padirbtu pasu. Iš spauštuvės buvo apie 15 išėjimų. Labirintais buvo susisiekama su kaimyniniais namais ir net einama į kitą gatvę.

NAUJAS AMERIKOS DIPLOMATAS PABALTIJOS VALSTYBĖMS.

Valstybės Departamentas siunčia Pabaltijon dar vieną žmogų. Šį kartą jau su politine misija įeiti į artimesnį kontaktą su Pabaltijos Valstybių Vyriausybėmis: Lietuvos, Latvijos ir Estonijos. Tuo žmogumi yra p. Earl Packer, buvęs ligšiol Valstybės Departamento valdininkas, Rusijos skyriaus viršininko padėjėjas. Dabar skiriamas Suvalstijų Komisijonieriui p. Young į pagelbininkus su vice-konsulio titulu. P. Packer buvo atsilankęs Lietuvos Atstovybėje, kad gautų vizą savo pasportui, nes mano važiuoti per Lietuvą ir Rygą. Ilgesniame pasikalbėjime su p. Čarnackiu Atstovybėje Packer gavo progos dar labiau susipažinti su Lietuvos padėtimi ir jos reikalais. „Elta.“

Iš Lietuvos Laikraščio

Naktį į kovo 24 d. Kaune, Panevėžio g-vėje Nr. 12 rasta pilnai įtaisyta ir gerai technikiniai apupinta

Pinigų vieneta manoma nustatyti taip, kad 200 naujų Lietuvos auksinių lyginis vienam doleriui. Dabartiniai pinigai bus keičiami į lietuviškus pinigų nustatyto kursu.

Pinigų vieneta manoma nustatyti taip, kad 200 naujų Lietuvos auksinių lyginis vienam doleriui. Dabartiniai pinigai bus keičiami į lietuviškus pinigų nustatyto kursu.

Tautų Sąjungon įregistruota Suvalkų sutartis.

Vokietijų valdžios įsakyta, šiomis dienomis sulaukti ir kokia kalba spausdiniai pagaminti ir kur padėti.

Iš rusų kalbos vartojimo galima spėti, jog tie žmogės bus ne Lietuvos piliečiai ar bent ne lietuviai.

Ministerių Kabinetas nutarė panaikinti didžiūmoj Lietuvos karo stovį ir sudaryti tam tikrą komisiją, kuri smulkiau praneš apie atskiras vietas.

Pasinaudodami pakeltu Klaipėdos krašto Vyriausiojo Komisarų trukšmu del Lietuvos pasienio sargybų sustiprinimo, vietos hermontininkai, monarhistai ir heimatbundininkai uoliai bruzda, ginkluojasi kažin kuriam tikslui ir grumoja vietos lietuviams. Panemumų gyventojai praneša, kad naktimis per Nemuną iš Vokietijos pusės kažin kas slapta gabenama į šio krašto pusę. Spėjama, kad tai ginklai.

Nemuno pakrasty, Klaipėdos pusėj atrasta žemėje neapgyventoje vietoje trys centneriai parako. Manoma, esą daugiau paslėpta, nors dar neištirta kas tą paraką paslėpė. Tačiau eina gandai, kad tai padariusios slaptos Heimantbundininkų organizacijos, turinčios ryšių su slaptomis militarinėmis organizacijomis Vokietijoje.

Finansų Ministerijos Tarpyba jau išdirbo savų pinigų leidimo pagrindinius dėsnius, kuriuos Ministerių Kabinetas pripažino priimtinais. Bus įsteigtas pinigų leidimo (emisijos) bankas šiais dėsniais:

1) Bankas bus privatus; valstybei kontroliuojant ir dalyvaujant kaip akcininkui; 2) Pagrindinis kapitalas pradžia bus du milijonai dolerių; 3) iki vieno trečdaliao akcijų duoda sveikšalių kapitalai; visos akcijos vardinės; 4) popierinių pinigų padengimui turės but nemažiau, kaip vienas trečdalis aukso, o du trečdaliai bus padengiami svetima pastovia valiuta.

Pinigų vieneta manoma nustatyti taip, kad 200 naujų Lietuvos auksinių lyginis vienam doleriui. Dabartiniai pinigai bus keičiami į lietuviškus pinigų nustatyto kursu.

Tautų Sąjungon įregistruota Suvalkų sutartis.

Vokietijų valdžios įsakyta, šiomis dienomis sulaukti ir kokia kalba spausdiniai pagaminti ir kur padėti.

Iš rusų kalbos vartojimo galima spėti, jog tie žmogės bus ne Lietuvos piliečiai ar bent ne lietuviai.

Ministerių Kabinetas nutarė panaikinti didžiūmoj Lietuvos karo stovį ir sudaryti tam tikrą komisiją, kuri smulkiau praneš apie atskiras vietas.

Pasinaudodami pakeltu Klaipėdos krašto Vyriausiojo Komisarų trukšmu del Lietuvos pasienio sargybų sustiprinimo, vietos hermontininkai, monarhistai ir heimatbundininkai uoliai bruzda, ginkluojasi kažin kuriam tikslui ir grumoja vietos lietuviams. Panemumų gyventojai praneša, kad naktimis per Nemuną iš Vokietijos pusės kažin kas slapta gabenama į šio krašto pusę. Spėjama, kad tai ginklai.

Nemuno pakrasty, Klaipėdos pusėj atrasta žemėje neapgyventoje vietoje trys centneriai parako. Manoma, esą daugiau paslėpta, nors dar neištirta kas tą paraką paslėpė. Tačiau eina gandai, kad tai padariusios slaptos Heimantbundininkų organizacijos, turinčios ryšių su slaptomis militarinėmis organizacijomis Vokietijoje.

Finansų Ministerijos Tarpyba jau išdirbo savų pinigų leidimo pagrindinius dėsnius, kuriuos Ministerių Kabinetas pripažino priimtinais. Bus įsteigtas pinigų leidimo (emisijos) bankas šiais dėsniais:

1) Bankas bus privatus; valstybei kontroliuojant ir dalyvaujant kaip akcininkui; 2) Pagrindinis kapitalas pradžia bus du milijonai dolerių; 3) iki vieno trečdaliao akcijų duoda sveikšalių kapitalai; visos akcijos vardinės; 4) popierinių pinigų padengimui turės but nemažiau, kaip vienas trečdalis aukso, o du trečdaliai bus padengiami svetima pastovia valiuta.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
32-ras, 5-tas Dvimetinis
SEIMAS
Prasidės 19 Birželio, 1922 m.,
HOTEL TULLER,
Detroit, Mich.
Kuopos rengitės prie apvaikščiojimo ir rinkite kodaugiausiai delegatų.

„TEVYNĖ“

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. Vitaitis — Redaktorius,

307 W. 30-th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tevynei“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuostolius. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir t. t., naikinama ir autoriams negrąžinama, jei nėra pridėta pašto ženklėlių jų sugrąžinimui.

GENUOS KONFERENCIJA.

Nors daug buvo kalbėta apie besitarinčią Genuos konferenciją, tačiau mažai naudos iš jos tikėtasi, nes žinant Santarvės dominuojančią jėgą tarptautinėje politikoje ir taipgi žinant, kad Santarvės politika gina tik savus interesus ir višame pataikauja Francijos militarizacijai imperialistiniams siekiams, ar buvo galima nors manyti, kad ta Santarvė savo nusistatymą pakeistų.

Vienok prasidėjus konferencijai ir čionai priekini išėjus Rusijos ir Vokietijos atstovams, konferencijos atmosfera pakitėjo. Ypač pakitėjo delto, kad Anglijos ir Italijos premierai jau pačioje pradžioje davė aprašyti Francijai, kad jos aktyvumo politika negaus jū pilnos paramos.

Pirmausiais Francija mėgino nepreileisti nei Rusijos, nei Vokietijos ir vadovaujamą komisiją, kurią sudaro visų valstybių delegacijų pirmininkai. Vėliau priešinosi minėtų valstybių įėjimui į pildomąjį komitetą vadovaujamos komisijos. Francija šitą savo reikalavimą pamatavo tuomi, kad esą šioje konferencijoje turi vadovauti tik Santarvės valstybės. Ir įdomus yra tas faktas, kad šitą Francijos užsispyrimą rėmė tik viena Belgija.

Anglijos-gi premieras Lloyd George pareiškė, kad šita konferencija šaukta ne vien Santarvės reikalais, o viso pasaulio reikalais, todėl joje dalivauja visos valstybės lygiomis teisėmis ir tuo būdu Santarvei nėra rimto pagrindo reikalauti vadovaujamos rolės. Šitą Anglijos premiero nuomonę palaikė ir Italijos premieras Facta ir todėl vadovaujamos komisijos pildomąjį komitetą sudaro sekamos valstybės: Anglija, Francija, Japonija, Italija, Belgija, Vokietija, Rusija, Švedija, Šveicarija, Rumunija ir Lenkija.

Jau pačioje pradžioje darbuotės, Rusijos delegacijos pirmininkas Čičerinas pareiškė labai sveiką nuomonę, kad esą norint pastatyti pasaulį ant rimtų ekonominių pagrindų, visų pirma reikalinga sumažinti visų valstybių ginkluotės jėgos ir pašalinti nekurių valstybių imperialistinės ambicijos. Ir kuomet šitokiam Čičerino pareiškimui pasipriešino Francijos atstovas, pasisakydamas, kad Francija griežtai priešinga kėlimui nusiginklavimo klausimo šioje konferencijoje, tad Čičerinas sekamai atsakė:

„Beabejonės, mes Mas-

kvoje nežinojome ant ko jus sutikote Boulogne konferencijoje. Jūs mums to nepranešėte. Tačiau mes žinojome, kad Vašingtone p. Briand pasakė p. Hughes, jog Francija negalinti sumažinti savo armijos delto, kad Rusija turi didelę armiją. Mes manėme, kad jei mes pasiūlysim nusiginklavimą, tad ir Francija galės tą patį padaryti ir tuomi mes pagelbėsime visais atžvilgiais. Mes labai apgailestaujame, kad taip manydami klydome.“

Jau užtenka šito vieno sveiko Rusijos pareiškimo, kad galutinai demaskavus Paryžiaus imperialistus. Ir, musų supratimu, šiai konferencijai išeis į sveikatą, kuomet Rusija išeis prieš Francijos militarizmą su tokiu sveiku nusistatymu. Ir jei tik įstengs rusai duoti gana rimtų garantijų, kad šios konferencijos sutartys bus sąžiningai Tarybų Rusų pildomos, tad Rusija šioje konferencijoje netik laimės dabartinės valdžios de jure pripažinimą, bet ir suvaizdins svarbų vaidmenį. Senai jau buvo laikas kam nors demaskuoti Francijos militarizaciją ir Rusija tai padarė aktyvaus viso pasaulio valstybių atstovų. Didensio smugio Francijos diplomatams ligi šiol užkandas nėra uždavęs, kokį uždavė p. Čičerinas, parodydamas Francijos diplomatinę veidmainingumą. Ir kiek tenka pastebėti tuo tarpu iš neaiškių pranešimų, tai Francijos diplomatų kuras šioje konferencijoje nepaaukščiausios stovi. Jau net ištikimosios Francijos tarnaitės Lenkijos atstovai matyt nujaučia savo globėkumą ir todėl pradeda Lenkijos atstovai tik su vie na koja laikosi prie Francijos, o kitą jau įkėlė į Rusijos rėmėjų grupę.

Šitokia Genuos konferencijos pradžia duoda vilties tikėtis nors kokių rimtesnių davinų pasaulio ramybei ir ekonominiams susitvarkymui.

LIETUVOS FINANSINIŲ MISIJAI AT- VYKSTANT.

Skaitytojai ras žinutę šioje „Tevynės“ num. Balsai iš Lietuvos skyriuje, kad Lietuvos Finansinė Misija atvažiuoja Amerikon svarbiausiu tikslu turėdama panaikinimą paskolos, kurią Lietuvai suteikė Amerikos valdžia karo reikmenimis Francijoje.

Kadangi šitas žygis yra surištas su stambiomis išlaidomis, tad nėra abejonės, kad Lietuvos valdžia turi užtikrinimą, jog jis bus išspręstas Lietuvai teigiamon pusem.

Vienok Lietuvos valdžia turi dar ir kitą pagrindą ir gal net rimtesnį pagrindą šios paskolos atlyginimui. Mums yra žinoma iš labai patikėtinų šaltinių, kad imant šitą paskolą iš Amerikos, buvo žadėta ją grąžinti tik tuomet, kuomet Lietuva gaus atlyginimą iš Vokietijos už padarytus jai Vokietijų karo ir okupacijos metu nuostolius. Lietuva tikisi ir turi gauti šitų nuostolių atlyginimą.

Taigi ir Amerikos valdžia, jei nori gauti iš Lietuvos šitos paskolos atkėlimą, tad turėtų pasirūpinti, kad Vokietija tuos nuostolius Lietuvai kuogreičiausiai su mokėtų, nes tik iš šio šaltinio įeigų buvo žadama tie pinigai grąžinti.

Jei Misijai pasiseks tas darbas, tai bus galima tik pasidžiaugti ir ją užtai pasveikinti. Bet jei priseitų

PERŽVALGA

Partijos propoganda valstybės lėšomis. — Jau kartą buvome rašę „Tevynėje“, kad dabartinė Lietuvos atstovybė valstybės lėšomis veda klerikalų partijos propogandą. Dabar vėl tenka pastebėti Lietuvos laikraščiuose pranešamas iš Vašingtono valstybės lėšomis užlaikomos Eltos agentūros, kuriame štai kaip puikiai deklamuoja apie klerikalų partiją:

„Vašingonas E. Amerikos Lietuvių R. K. Federacijos Taryba apsvačiusi Amerikos Lietuvių Veikėjų Konferencijos priimtą sumanytą įsteigti vieną Amerikos lietuvių nepartinę organizaciją Lietuvos valstybiniam reikalams remti, priėmė šią rezoliuciją: „Imdami dėmę, kad Lietuva gyvena be galo krintą valandą, bekovodama del savo sostinės Vilniaus, ir imdami dėmę, jog ir Amerikos lietuviui visi bendrai turi eiti Lietuvai pagalbon — atvaduoti Gedimino pilį, Amerikos lietuviui katalikai, susijungę į A. L. R. K. Federaciją, daro didžiausią pasišventimą, nusileidimui toms srovėms, kuriuos juos yra nuskriaudusios, priima L. R. Statuto pagrindus, ir budami absolūtė daugumo, Tėvynės labai sutinka eiti į bendrą darbą lygiomis teisėmis su mažuma, butent, su Sandara ir Lietuvių Socialistų Sąjunga. A. L. R. K. Federaciją atstovauti skiriami: kun. J. J. Jakaitis, J. B. Šalunas ir L. Šimutis.“

Tai paprasti klerikalinės grupės pagyriai. Jie visuomet tą sako, tačiau jų darbai toli gražu nepaseka šitokių žodžių. Štai kad ir dabar tos pačios Federacijos kontroliuojamo Tautos Fondo agitatoriai, a la kun. Garmus, važinėdami po Amerikos lietuvių kolonijas sėja nepasitikėjimo Lietuvos paskolos bonais, Lietuvos St. Seimą vadina huliganų gauja ir tikrina, kad greitai laiku bus išskirti visi pažangieji žmonės Lietuvoje, tačiau tuo patim laiku klerikalai randa galimybes per valstybinę įstai-gą ir valstybės lėšomis save garsintis vienatiniais Lietuvoje rėmėjais.

Įdomu žinoti, kuriuo būdu Lietuvos atstovybė, kontroliuojanti Eltos agentūrą, mato galimybes tokią klerikalų partijos propogandą vesti? Nejaugi Lietuvos atstovas užmiršta, kad jis čionai yra valstybės atstovu, o ne klerikalų partijos propogandistu!

Desperaty šauksmai. — Atvykus Amerikon Lietuvių St. Seimo nariams kap. L. Natkevičiui ir B. Žygeliiu musų klerikalai tiesiog desperacijon įpuolė. Netik Amerikos lietuvių klerikalinė spauda užpuldė vi-

mokėti Lietuvos valstybei nors kokią dalį tos paskolos, tad ar negeriau būtų, jei išgavus iš Vokietijos nuostolių atlyginimas ir iš to apmokėjus visą paskolą Amerikai. Pradėjus kitu keliu eiti prie šios paskolos panaikinimo, galima nustoti teisės reikalauti Amerikos paramos išgavimui iš Vokietijos nuostolių atlyginimo.

sokiais šmeižtais ir insinacijomis ant gerb. svečių, bet ir Lietuvos klerikalai per savo spaudą nepagalvi visokių sutrų pilti ant šitų žmonių.

Negana, kad laikraščiai rašo ir editorialus, ir straipsnius ir visokiais sugalvotais ir išmislytais budais fabrikuoja davatkiškus protestus, kad tik daugiau apšmeižus minėtus svečius, kad tik labiau pakenkus jų misijai, bet net ir klerikalų partijos autoritetas — Federacija išleido slapta oficialią įsakymą savo skyriams kovoti visomis išgalėmis prieš gerb. svečių misiją. Federacijos sekretorius p. Krušinskas tame slaptame įsakyme, kurį išspausdino „Sandara“, šitai diktuoja:

„Bedievėybė pakėlė galvą ir graso sunaikinti visus diegus musų Krikščioniškosios Kultūros. Per anksti toji kova atėjo. Bet sykiu jau atėjo, ji šiaip ar taip yra neišvengiama. Mes ją turime atlaikyti ir turime laimėti. Turime apginti Lietuvos motyklus nuo bedievėybės, bažnyčią nuo priespaudos; turime užtikrinti pilną laisvę Lietuvoje Krikščioniškai šviesai ir mokslui.“

„Organizuotoji Lietuvos bedievija atsiuntė du savo įgaliotinius (Natkevičių ir Žygelį) parinkti aukų agitacijai, kad bedievių ir socialistų partijos paimtų viršū busimose Lietuvos rinkimuose, kurie įvyks rodos jau šią vasarą. Jei jiems pasisektų Lietuvoje, prasidėtų nuožmiausi persekiojimai tikėjimo ir tikinčiųjų... Todėl mes katalikai turime savo tarpe susiznoti, kad nepastatyti save ant juoko ir kad nenukalti sau priespaudos pančius, mes turim taip elgties:

„1) Į Sandariečių ir socialistų rengiamas prakalbas neiti daugeliui, nusiųskime vieną-kitą, kad sužinotų, ką jie kalba ir kaip jiems sekasi. Butų gerai pasirengus duoti klausimus, gyvu žodžiu ir ant rašto.“

„2) Aiškinti savo broliams katalikams, kad dabar atėjo laikas kultūrinės kovos, kovos už apšvietą, už dorą, už tikėjimo laisvę, ir kad visi katalikai savo brolių puseje turi veikliai toje kovoje dalyvauti.“

„3) Aiškinti visiems svarbą savo organizacijų, svarbą Federacijos, Tautos Fondo ir apskritai svarbą laikyties visiems katalikams išvien.“

Taip, atėjo kultūrinės kovos laikas už apšvietą, dorą ir sąžinės laisvę ir užtai kovoja pažangieji žmonės ir kovos tol, kol galutinai sutrins juodojo klerikalizmo slobiną, kuriam tie žmonijos idealai: apšvietas, doras, sąžinės laisvė ir demokratijos pagrindai yra svetimi, nežiurint kad Federacijos sekretorius ir

mėgina savo partiją tais žodžiais puošti. Matyt patys klerikalizmo vadai nujaucia, kad jų kovos pagrindai yra sutruniję ir negalės atsilaikyti prieš pažangos bangą, kuri vis plačiau ir plačiau apima Lietuvos gyvenimą, todėl ir šukauja desperatiškai, kad „bedieviai“ rengia „bažnyčiai priespaudą“. Mat tik tuomi galima neprotaujančius žmonelius išgąsdinti ir pajungti į klerikalizmo jungą. Kiekvienas pažangiųjų žmonių pasijudinimas klerikalizmo apaštalus gąsdina, todėl jie ir nepasigaili visokių provokacijų pažangos darbams.

Vienok nežiurint visų klerikalų pastangų, ankščiau ar vėliau pažanga apsvainiavus pergalės vainiku, nes klerikalų tariamų „bedievių“ pusėje teisybė ir jie savo darbuotę remia mokslas, doros, sąžinės laisvės ir demokratijos idealų pagrindais, o klerikalai prieš tą visą kovoją ir stengiasi žmonijos gyvenimą pakišti po kunigijos skvermą.

Skelbia terorą. — Lietuvos atstovybės vardu išsiuntinėta atsišaukimai delei Lietuvos Laisvės Paskolos, kuriuose tarpe kitko šitokią agitaciją randame:

„Randasi daugelis draugijų rimtai prie šio darbo besirengiančių. Jos supranta kokią didelę svarbą turės gražus albume pasirodymas. Todėl nutarė, kad kiekvienas narys privalo turėti bent už \$50 Lietuvos Laisvės Paskolos Boną. Kitos nutarė, kad kiekvienas privalo bent \$5 paaukauti Lietuvos Gynimo Komitetui, arba Vilnių Atvaduoti... Kai kurios draugijos naudoja moralę jėgą narių paraginimui L. L. P. Bonų įsigyti. Pavyzd., besifotografuojant neprileidžiama tie, kurie neturi L. L. P. Bonų ir kurie nėra Lietuvos labai aukavę. Susirinkimuose iššaukiama vardais ir pavardėmis nariai dar neturinti L. L. P. Bonų ir paraginama tuoj nusipirkti.“

Šitokia teroro agitacija Lietuvos atstovybės vardu skelbti tik jau netinka ir nepadoru. Nejaugi tie skelbėjai nežino, kad tuo keliu eidami sukels draugijose vaidus ir suirutes, nes ne kiekvienas žmogus išsigali tokius proponuojamus draugijų nutarimus išpildyti. O kuomet draugijos pradės savo neturtingus narius tokiomis nutarimais terorizuoti, rodosi gali būti aišku kiekvienam, kokios iš to pasekmės bus.

SLA. kuopoms nepatartina tokio teroro naudoti. Užtenka daryti moralį spaudimą, kad kiekvienas lietuvis turi medžiaginiai prisidėti, kad pagelbėjus Lietuvai sukurti savo nepriklausomybę ir apsiginti nuo priesū. Panaudojus Lietuvos atstovybės siulomą terorą ir pradėjus oficialiais nutarimais savo narius versti prie tų pareigų atlikimo, butų daromi nuostoliai organizacijai, nes ne vienas narys butų priverstas išstoti iš organizacijos, kuomet delei neturto negalėtų išpildyti tokių kuopų nutarimų.

Ar negeriau būtų, jei Lietuvos atstovybė, vietoje tokios agitacijos, pasistengtų Amerikos lietuviams iš-

aiškinti, kad jos draugų — klerikalų partijos darbuotojų pasėta agitacija prieš paskolos bonus, yra be jokio pamato. Tuomet nereikėtų nei draugijų raginti, kad jos naudotų terorą paskolos platinimui.

Dagys ir erškėtis duria skaudžiai, bet piktas liežuvis duria skaudžiau.

Didis kalbėtojas yra didis melagis.

Tas, kuris geidžia uždaryti kito burną, turi užčiaupti pirmą savąją.

Dr. F. PUSKUNIGIS.

Lietuva ir Lenkija

TEISYBĖ APIE VILNIŲ IR GENEROLO ŽELIGOVSKIO VEIKIMAS.

Nebe sujudinimo pasaulio diplomatijos pasiūlymą 1 d. gruodžio (p. m.), kuomet Želigovskis paskelbė 8 d. sausio Vilniaus apskrėcio gyventojams, kaip balsavimui dieną rinkimui atstovų Seiman, kuris turėtų, taip sakant, plebiscito spalvą (reikšmę).

Bet kaip toks žingsnis niekuomet nebuvo autorizuotas Tautų Sąjungos — o ypatingai dabartinėse sąlygose — rezultatas yra tas, kad gen. Želigovskis pasiūlymą pats save galėn negalėsiu keliu, pasiganėdinamas ir ant toliaus pasilikti tame nelegališkume.

Išties, tos kvailystės sukilėlio generolo turėtų tik antros vertės reikšmės, jei jos nebutų ankštai surištos su Lenkijos valdžia ir jei ateityje jos nebutų tiesiogine priežastimi Europos karu audros. Priežastys mažai žinomos pradžioje tik dalyku, dabar yra labai reikalingos idant tą pavojų suprasti.

Kaip tik pirmose rugsėjo dienose, 1920 m., Lenkija, atsikvėpus po karštų rugpiučio dienų ir tik po keleto valandų, kuomet buvo išgelbėta generolo Weygandono atsilankymo raudonų kazokų prie pačių Varšvos vartų, galėjo bijotis, kad lietuviai nepasinaudotų jos sunkia padėtimi ir neatkeršintų už savo nesuskaitomas skriaudas praėjusių metų.

Ir taip, 5 dieną rugsėjo Varšvos valdžia maldavo Tautų Sąjungos tarpininkystės sulaikyme lietuvių užpuolimo, kurio ji bijojosi, o tuo tarpu lietuviai visai nei nemanė daryt tam panašių žingsnių. Prašylos pavyko ir 20 dieną rugsėjo provisionalis nutarimas įvyko Paryžiuje, kuris laikinai pripažino Kurzono liniją 8-tos gruodžio, 1919 m., esant galėje.

Tai čia buvo pirmas žingsnis avantiūros. Kuomet Suvalkuose ėjo Lenkų-Lietuvių tarybos, tarpininkaujant Tautų Sąjungos atstovams, nustatyme linijos, kuriuos Lenkijos kareiviai turėtų tiesos peržengt, prezidentas Pilsudskis sušaukė 1 d. spalio ir sekantiose dienose savo privatiškan traukinin Gardine generolus Rīdz, Smigly, Gontowski, Berbetski, Želigowski, pulkininką Kotz ir kitus karininkus, tarp kurių buvo ir štabo leitenantas Grodski; ir ten tuo laiku, kaip besitarantieji Suvalkuose tęsė „teatro žaisles“, užpuolimas Vilniaus planavosi tamsoje.

Spalio 6 d. Lenkų valdžios galva pats ypatingai peržiūrėjo Lydoje 5 divizijos, kurios, įsakimu generolo

Želigovskio, turėjo padaryti užpuolimą Vilniaus.

Ant rytojaus, spalio 7 d. Lenkijos valdžia pasirašė po sutarčia su lietuviais Suvalkuose ir „šėyrai“ apsiėmė neperžengti linijos, einančios per Druskininkus, Vareną, Bastunus, Moledeoną. Tačiau tą patį vakarą pulkai vedami Želigovskio ir padrasinti pačiu prezidentu, perėjo tą liniją ir traukė ant Vilniaus!

Tie visi teisingi faktai išeina iš pirmutinių pareiškimų ir turi parašą Grodskio — jisai pats, pasidėkavojant jo užėjimui štabo viršininko vietos, pagelbėjo išdirbimui viso plano viršminėtam puolimui Pilsudskio traukinyje. Tas viskas dar yra patvirtinta raštu, daugelio karininkų, kaip kapitono Zarowskio, kapitono Buczinskio, viršininko dalies arsenalo ir kitų.

Ir štai 9 d. spalio Želigovskis pastoja Vilniaus valdytoju, pasidėkavojant lengvai pergalei 5 divizijų savo armijos prieš nelaimingus 3 batalionus lietuvių sutiktų kelionėje.

Tautų Sąjunga nusistebėjusi iš tokio piratiško (plėšikiško) pasielgimo, 13 d. spalio siunčia karštą protesto notą Varšvos valdžiai. Protestas skamba sekančiais:

„Užėmimas Vilniaus Lenkų kariuomenės šitokiose aplinkybėse“, telegrafuoja M. Leonas Bourgeois, „yra sulaužymu Tautų Sąjungos sutarties, ir ji (Tautų Sąjunga) ima sau už pareigą reikalauti Lenkijos valdžios, idant ji griebtųsi reikalingų priemonių padarymui tam visam galo.“

Į tokį reikalavimą Varšvos valdžia atsako oficialiu atsisakimu nuo generolo Želigovskio, neskiriam jam jokios bausmės ir nedaro jokio spaudimo, kad užkirtus kelią jo užmačioms.

Spalio 14 d. prezidentas Pilsudskis pats atvyko Vilniun, idant, taip sakant, užgyrus planus savo sėbro. Ir jei Lenkijos valdžios galva ir pasiuntė garsią demisią (paliuosavimą) ant greitųjų sugalvotą, tai tas reikė daugiau protestą prieš tą, kas vadinasi: „kaimynų kišimasis“, bet nemoras mačyt savo susikompromitavimą tokiame žygyje.

Neatsimainius dalykams, viso meto bėgyje veikė visoki isikivinkliojimai, melagystės ir intrygos; ir rugsėjo 21 d., 1921 m. Tautų Sąjungos susirinkime Genevoje, M. Balfour prakalbėjo šiais žodžiais:

„Yra labai sunku žinoti nusistatymą (opinią) Lenkijos valdžios linkui jos ex-generolo. Gal jis yra maištininku, kuris lošia rolę kariškiams planams?“

Gal jis yra patriotas, kuris užsitarnauja padėkos nuo savo tėvynės? Mes nežinome. Atsakymas to klausimo keitėsi sekant eigą debatų. Bet tikras faktas yra tame, kad nežinome visokių ir visų Tautų Sąjungos protestų generolas Želigowski ir jo kariuomenė laiko okupavę jiems užgintą teritoriją.

Ir neužginėjamos žinios suteikė skaitlingas informacijas apie šaltinius aprūpinimo Želigowskio armijos maistu, ginklais, drabužiais ir pinigais, paeinančiais iš centralinės Lenkijos armijos įstaigos Varšuvoje. Aš buvau tikru liudininku, jog Vilniuje žandarmerija sudaryta iš Poznaniaus policijos. Iš Varšavos gauta įsakymas sudaryti „sukilėlių vienuosius“ iš nacionalės armijos ir užtikrinti paėmimą visų administracijos įstaigų... reiškia garsią *polnische wirtschaft*.

Antrame posėdyje Tautų Sąjungos buvo pranešta, kad pirmiausiai visoki kariški reikmenys, paskui pulkai kariuomenės, buvo pasiūstyti Želigowskiui iš sostinės, nes iš 20,000 nuo 10 d. spalio iki pabaigai lapkričio jo kariuomenė užaugo iki 50,000.

Ant galo oficialis dokumentas suteikia šaltą aiškumą visokiems patikrinimams. Štai jis:

„Varšava D. O. G. Varšavos Komendantura 9—2—21. Generališkas skyrius.

Įsakymas slaptas Nr. 20.

Įsakyme 5. 1. 21. 25. 1, yra pasakyta: paliepiu ge nerolio komendantą (reiskia maršalo Pilsudskio) yra pareiškiama žiniai visų kareivių, pasiūstų delei įvairių priežasčių Generolui Želigowskiui bei Beniakoninui, kad visos divizijos lietuvių-baltusių (vardas oficiališkai duotas Želigowskio kariuomenei) randasi po vadovyste generalio komendantą Lenkijos armijos tokioje pat galėj, kaip ir visos kitos divizijos tos armijos.

Ar da reikia daugiau įrodymų?

Tokiose aplinkybėse dabar lengva suprasti, kodėl lietuvi negali daleisti jokio plebiscito, kuris pirmiausia buvo galimas; ir Tautų Sąjunga pati supranta, kad žmonės priversti lenkiškais durtuvais niekuomet negalės bešališkai išreikšti savo nuomonės.

Lenkija prie Vilniaus neturi nė istorinių, nė ekonominių teisių, nė militarių reikalingumų; ir jei ji stengiasi sufabrikuoti nekurias statistiškas žinias, turinčias nors silpną reikšmingumo pavidalą, tai tik priskaitydama lenkais, 60,000 žydų, kurie gyvena Vilniuje, ir taip greit ji nuo jų atsiskakys kaip tik gaus jų balsus.

Izraelitai yra palaikytajais mūsų režimo (tvarkos) sako Varšavos vyrai...

Pažiūrėkim!

Ar jie jau užmiršo atidarymą Vilniaus miesto tarybos 20 d. spalio 1919 m., kurioje ir aš pats dalyvavau, ir kame žydų delegatai atsiskakė balsuoti rinkimuose prezidento, atsiskakė dalyvauti priėmimo prez. Pilsudskio ir pareiškė, kad

jie yra pasiryžę laikytis nuošaliai visuose lenkų politiniuose klausimuose?

Ar jie užmiršo, kad tarimuose žydai delegatai imdavo balsą ir kalbėdavo savo žydiška kalba nežinodami lenkų skandaliskų protestų? Žydai atsakydavo ant jų protestų šiaip: „Žydų kalba užkariavo sau civilines teises pasaulyje darbais ir krauju savo pirmtakų ir todėl ne jie, ne jų draugai niekuomet nevarstos kitokios kalbos.“

Vilniaus žydams laisvai balsuoti už lenkus? Niekuomet ne!

Žydai labai gerai atmena lenkų pasielgimą su jais daugelyje atvejų, o ypatin-gai įėjus lenkams į Vilnių 19 d. balandžio, 1919 m. Ir jei nekuri žydų balsai palaikys lenkų interesus, tai tas bus tik iš baimės delei keršto.

Dalykai yra tokie: dabariniame momente, nekaltant apie kitus, pats Želigowski ruošiasi pirmtakumui šiame pamėgdžiojime plebiscito. Šitas ginčas nebutų vertas nė tiek žodžių, nei juodylo, jei jis taipdaug nepereitų moralio teisėtumo rybų lenktyniavime dviejų mažų tautų.

Iš vienos pusės Maskvos valdžia pareiškė, kad ji nepralies pro ausis klausimo, liečiančio sutartį Lietuvos rybų reikale ir yra labai ti-

kimasi, kad nepaisant įvykių keitimosi valdžios Rusijoje, politinė linija bus mažai modifikuota. Štai tame yra pavojus ginklų su sidurimams netolimoje ateityje.

Iš kitos pusės prijungimas Vilniaus prie Lenkijos atidaro niekad neužjįbančią žaidimą Lietuvos kune ir tas padaro galą visokioms svajonėms įkūnijimui sutarties tarpe Pabaltijos valstybių. Ir tas yra dar blogiau.

Deja, Lietuva negali gyventi materialiai, budama izoliuota (atskirta) ir tik 3 keliai jai atsidero: vienas jungiantis ją su Lenkija ir tuomi su Antanta ir jai tą kelią užkerta nepereinama grabė. Kiti keliai ją veda fataliai (pragaištingai) Vokietijon, beiškant gyvenimui išgalių ir atmenant neuzgydomą žaidimą lenkų padarytą.

Todel yra leistina mums, francuzams, kurie niekuomet neatsakėme pagalbos Lenkijai jos kritiškose valandose, šaukt jį šiandien prie susipratimo ir išizdėjimo žygių, kurie pilni pavojaus visai Europai ir kurie jai pačiai neneša nė garbės, nė teikia draugų.

Commandant
d'Etchehoyen,
buvęs narys Francijos
Militarės Misijos
Vilniuje.

Kapit. I. B. BRONUŠAS.

Francijos Kultura

(Tąsa iš praeito num.)

Kuomet generolas C. Crawford, vadas 6-os infanterijos brigados, gavo vieną savo infanterijos regimentą, butent 38-tą ir pusi jo 9-to kanuolių bataliono, tada gen. Marchand, vadas 10-os kolonistų divizijos, 5-os francuzų armijos jam paliepė laikyti Marne perėjimą nuo Dormans ir rytus į Damery. Likusioji dalis 6-os brigados, butent 30-oji infanterija ir pusė 9-to kanuolių bataliono buvo paskirta pagalbon 5-os brigados, gi 7-tos divizijos kanuolių batalionas gavo paliepiamą 30 d. gegužės tuojuos eiti į Chateau-Thierry, o likusioji kariuomenės dalis išvažiavo traukiniu sekantį rytą į paskirtą vietą.

Kaip tai atsitiko, apart gana didelio susirėmimo Jaulgonne prie Marne pasisukimo, kur priešas likosi sulauktytas į žiemius nuo upės, tai laukiama didelis didesnės divizijos dalies mušis tuom tarpu neatsitiktai, bet 7-sai kanuolių batalionas buvo jame nuo laiko savo fronto pasiekimo. Atlikę 180 kilometrų sunkios kelionės ir nemiegoję per 36 valandas, jie atėjo į Chateau-Thierry 6 val. vakare, 31 d. gegužės.

Prieš tai pavargusi francuzų kariuomenė kovėsi su priešu pirmomis infanterijos eilėmis miesto gatvėse ir žiemius nuo Marne—gatvėse, kur Jean de la Fontaine, budamas kudikiu, žaidė.

Greitai suradę vietą kanuolėms, kurios pagalbėjo jiems pasiekti svarbiausią tiltą miesto viduryje ir abe

7-to bataliono stojo į mušį, kurs traukėsi 96 valandas. Kart kartėmis vokiečiai bandė paimti tiltą ir norėję persikelti per upę, kad paskui galėtų išsiklęsti anoje Marne pusėje.

Bet, kaip apginėjai Verduno, amerikūnų artilerijai sukando dantis ir tarė:

— Ne jiems prasimušti. Ir antrą kartą į keturis metus jie atmušė vokiečių armiją nuo Marne.

Pirmas leitenantas Jonas T. Bissell ir 14 kareivių iš kompanijos, laikė vietą į žiemius nuo upės per 30 valandų, ir kuomet pagalios turėjo pasitraukti, jis išėjo už tilto priešais savo bataliono kanuolių ug

dyti bombardavimą, kad tokiu būdu turėjus galimybės kaip savo kareiviams, taip ir 300 francuzų kareivių pereiti į kitą pusę tilto. Tuo tarpu, užpakalyje ši

atsidavusios kariuomenės, armijos vadai turėjo progą pastatyti į gerai apsaugotą vietą kaip 164-tą francuzų diviziją, taip ir 3-čią Suvienytų Valstijų diviziją. Šitos dvi divizijos apsupo Chateau-Thierry iš dviejų Marne pusių ir sujungė 30-tą ir 9-tą infanteriją į dešinę 2-os divizijos, arti Montecourt ir vakarus nuo upės.

Kuomet pagalios nuvargęs 7-tas batalionas likosi pavaduotas 3-čią val. 4 d. birželio, jis keliavo į užpakalį, žinodamas, kad jų sunkiai išlaikytos pozicijos, pasiliko stiprios rankose, ir jeigu vokiečiai kada panorėtų persikelti į kitą pusę upės, jie turėtų sumušti visą francuzų diviziją, du francuzų kariuomenės regi-

mentus ir du regimentu 3-čios amerikūnų divizijos, kuri 5-tą d. birželio sudarė rezervo grupę, vedamą generolo Diekman'o. Vokiečiui emė visas šešias savaites iki jis nutarė užpulti; kuomet jis nutarė, tai jo ateitis priėjo prie galo.

Dabar sugrįškime prie 2-os divizijos. Augščiausias buvo pasakyta, kad mušyje 4 birželio naktį tarp Montcourt ir Bois de Veully vokiečių veržimasis linkui Paryžiaus visiškai likosi sustabdytas. Bet, nors jis buvo sulauktytas, be abejo nės, nei vokiečiai nei jų oponentai tuo tarpu nepermatė to.

Vokiečių eroplanai be perstojimo sukiniėjosi aplinkui amerikūnų liniją, 89 sykus jie perlėkė 5 d. birželio, kuomet 10 priešo balionų nuolatos stovėjo ore; vokiečių artilerija griovė iš visų pajėgų visą frontą ir komunikacijų linijas, ir tik tai pasidėkavojant Paryžiaus-Metzo keliui, kur tuomi buvo amerikūnų komunikacijos ir valgio pristatymo linija už La Ferte-sous-Jonarre, paties augščiausio kalno buvo paslėpta nuo priešų akių, ir davė progos pristatyti valgio ir amunicijos.

To negana buvo, kad priešas tapo sustabdytas. Įsitačius gerą apsigynimo poziciją, dabar atėjo laikas išvartymui prieš nuo apžiu režimo vietų ir tvirtų pozicijų, kurias jis užėmė ir kairė nuo Ru Gobert, taip kad amerikūnai turėtų viršų nors aplinkui upelio.

4. d. birželio patyrta, kad priešas vartojė ne mažiau 33-jų divizijų, susidedančių iš 300,000 kariuomenės, vi-soje toje apielinkėje. Iš 197-tą divizija stovėjo priešais 2-rą Suvienytų Valstijų diviziją. Ji bandė prasimušti per amerikūnų diviziją, bet likosi aštriai atmušta ir dabar stovėjo prie upės.

Ar-gi jankiai geriesius butų galėję padaryti? Ar-gi jie ilgiaus galėtų priešą nustumti? Laikas atėjo tatau patyrti.

5-tą valandą iš ryto 6 d. birželio, greta 167-tos francuzų divizijos kairėje, 1-mas ir 3-čias batalionas, 5-os jureivių divizijos pasileido priešą mušti per išdraskytus miškus į žiemius nuo Champillon, kad paimti miško pakraščius ir kelius, nužurinėius lygumą apie Torey ir Bussiares.

Jie patiko didelią ugnį iš kanuolių ir šautuvų, bet tėjo pirmyn ir 10 m. po septynių atsiekė savo tikslą ir paėmė paskirtą vietą. Tai buvo šitame mušyje, kada, apart kitų didelių pasišventimų, 1-mas leitenantas Albertas P. Baston, peršautom abiem kojom, atsiskakė priimti gydymą iki nepamatė, kad jo kiekvienas kareivis turėjo saugią vietą nuo priešų kanuolių.

Tai taip vokiečiai pralaimėjo karę, kadangi mušis ties Chateau-Thierry uždavė vokiečiams mirtiną smugį.

Apgalėję ir nusikratę nuo vokiečių militarizmo, pasiklauskime, ką mes, lietuvi ir mūsų Tauta apturėjo linkui išsiluovavimo nuo svetimtaučių pavergimo.

(Pabaiga)

S. E. Vitaitis.

Gyvenimo Dumble.

(Tąsa)

— Dar ir tėvai gyvi — vis laukia tavęs pargrįžtant... — patėmijo liudnai Mikas.

— O brangūs, mylimi tėveliai! Nelaimin... — sušuko Jurgis ir nutruko žodis.

Skaumas užspaudė lūpas, girdėjosi tik sunkus kvėpavimas, nuo kurio kilnojosi Jurgio krutinė ir riedėjo žibančios ašaros per sunykusius veidus; krito ant purvino švarko, ant dulktėtos aslos ir krisdamos žibėjo kai deimantiniai rasos lašai. Jurgis verkė... verkė taip, kaip verkia žmonės mylimiausio ir širdžiai brangiausio asmens lavoną apkabine.

Mikas paleidęs kamuolį dumų išsiūrėjo jį juos, lyg norėdamas juose išūreiti, ką jautė vaitojanti Jurgio krutinė...

— Išsiverkęs Jurgis nurimo — ašaros, matomai, palengvino skausmą.

— Laukia mane pargrįžtant? — klausia tarsi pats savęs. — Veltui jų lukestis — aš niekuomet pas juos negrįšiu... Turbut žinai, Mikai, kad aš tėvui prisiekiau sugrįžti iš Amerikos už metų laiko?

— Žinau. Vienok savo prisiegos neįsipildėi.

— Taip, neišpildžiau — sulaužiau ją ir savo tėvus suvilyau... Atmeni, turbut, kai aš negalėdamas angliakasyklose dirbti, išvažiavau viršutinių darbų ieškoti?

— Atmenu... Bet kodėl nieko nerasiai apie save? — išmėtinėjo Mikas.

— Negalėjau, tikrai negalėjau! Buvo tam tikros priežastys, kurios privertė mane užmiršti netik savo draugus, bet net tėvus, sesutę ir namus... Kuomet, pamaciau, kad negaliu išpildyti tėvui duoto prisiegos, tad nusprendžiau nuo visų pažįstamų pasislėpti, nes nenorėjau, kad tėvai dažinoję apie mane, pradėtų reikauti grįžti namo ir tuomi mano laimę ardytų.

— Tik jau ne svietiškas atsitikimas! Iš kur galėjo ir imtis tokios priežastys, kurios verčia žmogų viską užmiršti, visko išsižadėti? — stebėsi Mikas.

— Tuojuos viską susinori — nei mažiausio krislelio neužslėpsiu! Tiktai lukterėk truputį ir duok man šiek-tiek susivokti.

Tai kalbėdamas Jurgis atsėdėjo ant lovos ir išsiūrėjo į vieną tamsų kambario kampą, tarsi norėdamas jame pamatyti tuos vaizdus, kurie jį sulaukė nuo grįžimo tėvynėn ir kurie tiek laimės ir skausmų jam suteikė. Mikas nekantriai kramtė cigarą, nes jam nesmagu buvo žiūrėti į savo draugo kančias. Tuo tarpu Jurgis giliai atsidusęs pradėjo:

— Kuomet išvažiavau nuo tavęs, tad pasitraukęs po kelis miestus apsisotojau viename nedideliame miestelyje N. N. valstijos. Gavau darbą ukinkystės irankių išdirbystėje; darbas gerai sekėsi ir jau vidutiniškai uždirbau — jau buvau sutaupinęs ir keletą centų. Labai įdomavau pagerintais ukinkystės irankiais ir stengiausi kuodaugiau apie juos patyrimo igauti, kad sugrįžus Lietuvon galėčiau kas galima pagerinti ir sunkus Lietuvos žmonių darbas palengvinti.

Vieną nedėlios rytą sugrįžęs iš bažnyčios nuo ankstyvų pamaldų, papusryčiauvau ir atsisėdau rašyti laišku. Buvau manęs parašyti kelis laiškus į draugus ir vieną į namus. Pirmiausiai norėjau parašyti tau, mielas drauge, kviesdamas atvažiuoti pas mane, kur galima lengviau dirbti ir darbo išmokus daugiau uždirbti, negu angliakasyklose. Jau užrašiau miestą ir dieną ir rengiausi rašyti tavo vardą, tik staiga suėripė mūs stubos varpelis. Man beveik iškrito iš rankų plunksna, smarkiai suplasnojo širdis ir aš tarsi kokios jėgos nešamas pripuoliau prie durų. Atidaręs duris pastariau: prie jų stovėjo graži kai angelas mergaitė, apie 17 metų amžiaus. Pamačiusi mane susimaišė ir jos gražus raudoni veideliai dar labiau paraudo ir nuleisdama žemyn savo žydrias akeles nedrąsiai užklausė:

— Ar čia gyvena Vandeniunai?

— Taip... — vos išstėnėjau.

— Man taip rodėsi, kad čia — ji pridūrė.

— Kodėl abejojote? — klausiu jos drebančiu balsu.

— Mat šiuose jų namuose dar nesu buvus ir pamačiusi nepažįstamą žmogų, pamaniau, kad gal braujuosi į svetimus namus — ji atsakė besišypsodama.

Aš iš didelio susimaišymo nežinojau nei ką veikti, nei ką sakyti ir pats nenujausdamas ką dariau, drebančia ranka nerviškai sukinau durių klemtą. Ji matydama mano susimaišymą pirmutinė vėla prabilo:

— Turbut šeimininkų nėra namie?

— Visi išėjo į bažnyčią.

— Gaila, kad aš pasivėlavau atvažiuoti. Vienok užėsiu ir palauksiu jų sugrįžtant — tai kalbėdama įėjo vidun.

Aš uždariau duris ir pats nežinojau ką daryti — ar pasilikti su ja, ar eiti į savo kambarį. Ji tuo tarpu įėjus į svečių kambarį nusiimdama skrybėlę kalbėjo:

— Kokius puikius namus Vandeniunai nusipirko!

Kuomet aš įėjau į kambarį, ji dėdama savo skrybėlę ant stalo maloniai nusišypsavo j mane ir užklausė:

— Turbut Tamstai išrodo begalo keista, kad aš tokia drąsi šituose namuose?

— Visai ne... — atsakiau nuleisdamas akis.

Jos žvilgsniai tiesiog degino mane ir painiojo mano liežuvį. Jaučiau kai mano veidai tarsi liepsnoje degė ir smarkiai plakė širdis.

— Aš esu Vandeniunienės sesuo — Milda Gražiutė iš Vidurpilio — ir priėjus padavė man ranką.

— Jurgis Kanapė — vos išstėnėjau imdamas jos ranką.

Ji švelniai paspaudė mano ranką ir atsitraukus atsėdėjo supamom kedėn arti lango.

Palietus jai mane savo šilta ranka, perbėgo kiauriai mane visą kokis tai naujas visai man nesuprantamas šiurpulis ir mano veidams dar karščiau pasidarė — dar smarkiau pradėjo plakti širdis, net kvapą man sulaukydama. Pasijutau tarsi kokiais retežiais surakintas ir nei iš vietos pasijudinti negalėjau. Toje valandoje jaučiau, kad atsiveria kokis tai naujas ne suprantamas man gyvenimas, kad artinasi kas nors tokio gražaus, malonaus...

— Kodėl Tamsta nesėdi? Tai tau šeimininkas! Viešne turi raginti sėstis — tarė ji švelniai juokdamosi.

Tokia jos pastaba tarsi karštu vandeni man apipylė ir dar labiau prislėgė. Ji tuo tarpu atsistojo, pradare langą ir pasiekus nuskyne iš darželio gėlę. Aš tuomi pasinaudodamas šiek-tiek susivokiau ir atsėdėu arti durių tamsiausiame kambario kampe, taip kad man nereikėtų žiūrėti stačiai į jos veidą.

Ji mėgino užvesti kalbą net po kelis kartus apie daugelį dalykų, bet visuomet kalbos posmai nutrukdavo. Aš neapsakomai maišiausi — mano liežuvį tarsi kas painiojo, suparaližavo. Todel beveik visą laiką prisėdėu praleisti tyloje, kuri buvo tokia kankinanti, tokia nemaloni. Aš jaučiausi tarsi ant žarijų besėdintis. Pastebėjau taipgi, kad ir ji nerimauja.

Pagaliau išgirdęs grįžtančius šeimininkus iš bažnyčios, lengviau atsikvėpiau ir kai tik šeimininkai įėjo vidun, tai aš nei neatsiprasėdęs smukau iš kambario. Įbėgęs savo kambarin užsiraikinau duris, tarsi koki žmogžudžiai butų mane viję. (Daugiau bus).

Kastantas Kristutis.

TRIMITO BALSAS.
Didvyrių karstuos sužvango kardai.
Pavojaus valanda... Į kovą galiniai,
Šarvuos ginkluoti į priekį pulkai!
Sargyboj budėkit šeimynų seniunai.

— Pirmyn! — suskambo trimito aidai,
Atgimė tautos pasiryžimo žymė;
Juoduos debesiuos sublizgo žaibai
Ir trenkė perkaunas sudrebėjo žemė...

— Pirmyn, į kovą, drąsuoli, pirmyn!
Gink laisvę ir darbo žmonijos šalelę;
Drąsiau kelk vėliavą tautos aukštyn,
Kol dangus da rausta ir teka saulelė!

Skubėk arėnon švenčiausios kovos
Lai tave Tėvynė šarvuotą težino;
Skubėk vaduoti prašvaitoj aušros
Pilekalinį mūsų garsaus Gedimino.

Sugrūdęs priešą — palik jį kapuos,
Laiduok atgimimą naujosios gadynės;
Karžygių vardu tau garbę papuoš —
Laimingas jei žūsi už laisvę Tėvynės!

Balsai iš Lietuvos.

LIETUVOS MOKYTOJŲ PADĖTIS.

Pernai iš Susivienijimo Lietuvių Amerikoje gavau keletą naudingų knygų ir vieniems metams „Tėvynę“ laikraštį. Šįmet didžiai apsidžiaugiau, kad po naujų metų vėl man „Tėvynė“ siunčiama, už ką tariau didelį ačiū, nes šį laikraštį labai myliu. Nuo pereitų metų daug persinaivė pas mus Lietuvoje; pereitose metuose mes, Lietuvos pažangesnieji mokytojai, nebuvo me tiek persekiojami kiek šįmet... Persekioja mus daugiausiai klerikalinės srovės, kurios nudien Lietuvos vairą aiko savo rankose. Jau šitaip pas mus, jog be „aprobacijos“ klebonų mokytojų sunkoka užsilaikyti vietoje. Aš jau nemokytojauju senai, kur buvau mokytojavęs 3 metus; delei klerikaliųjų intrigu turėjau aplėisti vietą. Nudien mokytojauju jau kitoje vietoje ir tai nežinau kaip ilgai galėsiu ir čionai užsilaikyti.

Amerikos lietuvių visuomenė negali išmanyti, kiek šiandien yra nužeminti Lietuvoje mokytojai, ypatinai Mokytojų Profesinės Sąjungos nariai. Mokytojas — narys sąjungos — yra tarsi kokis Lietuvos priešas boikotuojamas. Daro jė visokios rūšies pinkles, kad tokį mokytoją išstumt iš gyvenimo. Trakų apskrityje yra mūs keli mokytojai tos Sąjungos nariai, tai esam persekiojami lig ne žmonės. Kas toliau mus laukia? Turime nerintis iš kailio, kad kuogreičiausiai susiorganizuoti. Šiandien tiek esame suvaržyti, jog bijome laisvai susirinkti, kad po tam neprarasti kasnio duonos. Neseniai pas mus buvo toks atsitikimas. Vienas mokytojas (Mžiūomų kaime, Kaišėdorių vals.) nepatiko vietos klebonui; tas pavadė agitaciją prieš mokytoją ir šis buvo prašalintas iš vietos šio vasario 15 d., š. m. Už ką? Jis buvo Mok. Prof. Sąjungos narys...

Materialinė padėtis mūsų mokytojų, Lietuvoje didžiai pablogėjo: gyvenimas pabrango, o algas gauname tas pačias, kurias gavome 1920 metais — 700 auksinų ir mėnesį; sulig Amerikos kurso pareina \$3.50... Tai ir gyvenk žmogau! Prie šio siunčiama Trakų skyriaus L. M. P. S. valdybos prašymas prisijungti literatūros, jei tatau galima.

Mokytojas.

NAUJOS MISIJOS TIKSLAS.

Nustojus plaukti iš Amerikos finansisei pagalbai valstybės reikalams, mūsų vyriausybė pradėjo kreipti domės į amerikiečių srovinius santykiavimus ir matyt pagaliau nutarė pasiųsti naują Finansinę Misiją Amerikon. Kadangi pažangioji Amerikos lietuvių visuomenė pareiškė, jog nepasitikinti p. J. Bielskiu, kaip finansų ministerijos igaliotiniu Amerikoje ir su tuo pareiškimu nustojo plaukti pinigai iš Amerikos, todėl nebuvo galima neatsi-

žiūrėti į amerikiečių reikalavimus, nors beabejonės mūsų kai kurioms ministerijoms ir nemalonu būtų atsakyti p. Bielskiui „šilta vietelė.“ Tačiau mūsų gudrių krikščioniškų politikų mokėta ir čionai apeiti. Kaune, aukštesnėse valdžios sferose, yra kalbama, kad naujoji Finansinė Misija vyksta Amerikon ne vien paskolos kėlimo reikalu. Sakoma jos vyriausiu tikslu yra panaikinti Lietuvos paskolą, kurią gavome nuo Amerikos valdžios karo reikmenimis, likusiomis Francijoje. Mat yra tų žmonių pasisulyta už tam tikrą atlyginimą šios paskolą panaikinti, todėl ir vyksta mūsų misija tą darbą prižiūrėti, nes juk nebūs apseita be visokių juriskonsultų ir kitų patarė-

jų. Ar misijai šitas darbas pavyks, tuo tarpu sunku pasakyti. Pagaliau misija parinkta iš tokių žmonių, kuriems p. Bielskis ir kiti kr. demokratų šulai yra artima žmoniškis, nors tos misijos pirmininkas ir vadina save bepartyviu. Todėl išrodo taip: nors ir turėsite Amerikoje naują Lietuvos Finansinę Misiją, bet kartu busite priversti ir p. Bielskių laikyti paskolos darbo priešakyje. Kiek tokiomis aplinkybėmis busite patenkinti, tai ne man spręsti. Aš tegaliu palinkėti gerų pasekmių kaip mūsų naujosios misijos žygiams, taip ir jūsų darbams, kuriais norite pagalbėti mūsų jaunos valstybės reikalams.

Eilinis pilietis.

SLA. Reikalai.

SLA. 57 KUOPAI JUBILĖJŲ ŠVENČIANT.

Balandžio 23 d., š. m., SLA. 57 kuopa pradeda apvaikščioti iškilmingą šventę — šventę, kuri apvainikuoja kuopa 20 metų sunkaus ir intensyvio darbo keliu pasiektų laimėjimų vainiku. 20 metų atgal ši šandien didžiausia visoje organizacijoje kuopa įsikūrė tik 8 narius turėdama. Bet kadangi šios kuopos tvėrėjai ir vėlesni jos darbuotojai suprato reikšmę mūsų organizacijos ir sugebėjo ją vesti rimto darbo ir gražių pasiryžimų keliu, todėl jie pasiekė užsibrėžto tikslo ir šiandien stovi priekyje visos organizacijos. Ši kuopa iškovojė sau pirmenybę netik narių skaitliumi, bet ir savo darbų — prakiliųjų ir kulturingų darbų gausumu.

Beabejonės ne vienas SLA. darbuotojas stebėsis skaitydamas 57 kp. pirminko P. A. Dėdno straipsnelį, kuriame nuosekliai nušviesta kuopos atlikti darbai ir klaus pats savęs, kuriuo budu tat galima tiek daug prakilnaus darbo atlikti? Bet jei paklaustite 57 kuopos darbuotojų, kaip jie tai padarė, tat gausite trumpą atsakymą: „Dirbome, dirbome ir dirbome!“ Kiekvienas 57 kuopos narys pasakys, kad daugiausiai darbo kuopos pirmininkas gerb. P. A. Dėdnyas. Taigi kuomet dirbo kuopos pirmininkas, darbo kiti valdybos nariai, darbo kiekvienas suprantantis šios organizacijos svarbą narys ir todėl šiandien turi kuomi pasirodyti ir savo darbų davinias pasigirti, kuomet kitos SLA. kuopos neįstengia net reguliarių susirinkimų atlaikyti. Nemanykit SLA. darbuotojai, kad rankas susidėjus pasidėdinti galima ko nors pasiekti. Reikia darbo — rimto ir intensyvio darbo, o tuomet viskas galima pasiekti, visi mūsų užmanymai gyveniman įkūnyti. Paimkime sau pavyzdžiū 57 kuopą ir eikime jos numintu taku, o tuomet nereikės skųstis savo kuopos narių apsilėidimu, nereikės bėdavoti, kad mūs kuopoje nieko neveikiama — jokio gyvumo nėra. Jei nieko

neveikia kuopos valdya, nieko neveikia žymesnieji kuopos darbuotojai, tai ko norėti nuo paprastų eilinių narių? Pirmiausiai privalo pasiryžėti darbu tie žmonės, kurie pastatyti kuopos priekyje, o tuomet juos paseks ir kiti nariai.

Linkime 57 kuopai jos iškilnių dienoje greitu laiku susilaukti 1,000 narių ir savo prakiliųjų darbų gausumą padvigubinti. Linkime jos darbuotojams ištvermės ir pasiryžimo ir toliau neuilstančiai dirbti mūsų brangios organizacijos ir visos lietuvių tautos labui. Taipgi linkime, kad ji savo darbais uždegtų pasiryžimo ugnį ir išjudintų ir kitas SLA. kuopas prie darbo. Valio 57 kuopa, valio jos energingai darbuotojai!

„Tėvynės“ Redakcija.

SLA. NARIAMS.

Pastaruojū laiku tuli asmenys pradėjo siuntinėti SLA. kuopoms visokius agitacijos lapelius, laikraščiuose telpa ilgiausis straipsniai, tulos (gal ir neįsąnauos) organizacijos siuntinėja visokių patarimus, susiorganizuoto „rinkimų komitetai“, kurie irgi padeda daug darbu piršdami ir siulydami savo kandidatus. Mat dabar yra rinkimai Pildomosios Tarybos, tai delto ir atsirado įvairių „pranašų“ ir „patarėjų“. Rodosi jau SLA. nariai būtų priėję prie to, kad patys nežinotų nei kaip nei už ką balsuoti. Faktas-gi, kad tie visai „lapeliai“ ir „straipsniai“ yra siuntinėjami ir rašomi su tam tikrais išrokavimais. Tačiau SLA. nariai neturėtų kreipti į juos domės ir balsuoti už tuos kandidatus, kurie jų nuomone daugiau ir tinkamiau gali organizacijai patarnauti.

Su šiuomi aš turiu gerbiamiems SLA. nariams pareikšti, jog mūsų organizacijoj tokios įstaigos kaip „rinkimų komitetas visai nėra“. Gi tie komitetai veikia ne sulgy SLA. įstatų ir niekam neatsako. SLA. nėra tokio komiteto ar komitetų rinkėjų ir toki komitetai Susivienijime neegzistuoja. Prie to turiu pabrėžti, jog aš nesu įgaliavęs jokį asmenį nei laikraštį neigi „komiteta“ už mano kandid-

daturą veikti ir kas tik toje linkmėje yra daroma, tai yra daroma be mano žinios ir pritarimo.

St. Gegužis, SLA. Prezidentas.

IŠ SLA. KUOPŲ DARBUOTĖS.

57 kp., Worcester, Mass. Kai „Tėvynės“ skaitytojas jau yra žinoma, jog nariai apvaikščios 20 metų gyvavimo sukaktuves SLA. 57 kuopos Worcesteryje. Prie šitų sukaktuvių apvaikščiojimo iškilnių dalyvaus kai kurios vietos lietuvių pažangesnės pašalpinės draugijos. Programme dalyvaus „Aušrelės“ choras, kuris išpildys dalį programo dainomis ir muzika; antrą dalį programo išpildys žymūs kalbėtojai, kaip tai: adv. J. F. Bagočius iš Bostono, vietos miesto majoras J. F. Sullivan ir kiti žymūs kalbėtojai. Visą prirėngimą veda kuopos pirm. P. A. Dėdnyas, kuris yra viens iš uoliausių SLA. kuopos darbininkų ir organizatorių.

Šios iškilmės atsisbus 23 d. balandžio, 7:30 val. vak., Lietuvių Svetainėj, 29 Endicott st. Taigi garbė priklauso vietos lietuviams, kurie prigulio prie šios garbingos organizacijos, kuri teikia lietuviams didelę materialę, moralę ir kulturingą naudą. Vietinė SLA. kuopa yra viena didžiausių vietos lietuvių pašalpinų draugijų. Į šį programą yra kviečiami visi vietos lietuviai pributi ir gauti gražių įspudžių iš to vakaro programo.

Komiteto narys.

Worcesterio iškilmės.

SLA. 57 kuopa, Worcester, Mass., apvaikščioja 23 d. balandžio 20 metų sukaktuves. Iš mažyčio paselio ši kuopa per tą laiką išaugo ir išbujojo taip, kad šiandien skaito apie 600 narių. Yra tai gyviausia organizacija šioje apilinkėje. Už tą reikia atiduoti kreditas buriui jaunų energišku vyrų, kurie aukauja savo darbą ir laiką Susivienijimo auklėjimui. Jų tarpe žymią vietą užima P. A. Dėdnyas.

Linkiu kuopai ant toliaus augti, bujoti, o jos vadovams ilgų metų, jaunos dvasios ir entuziazmo darbei.

Dr. F. Matulaitis.

SLA. 57 kuopos 20 metų jubilėjus.

Balandžio 23 d. Worcesterio lietuviai švenčia didelę šventę — SLA. 57 kuopos 20 metų gyvavimo sukaktuves. Šita šventė yra brangi netik 57 kuopai, bet ir visai organizacijai. Nors man neteko būti šios kuopos nariu tuose laikuose, kuomet ji kaip jaunutė kuopelė pradėjo gyvuoti, susikurusi tik iš 8 narių. Iš tų aštuonių narių buvo išaugusi ir skaitlinga organizacija, bet užėjus mūsų organizacijos krizii ji susilpnėjo ir buvo belikę tik 43 nariai. Tačiau nuo 1912 metų ji vėla pradėjo augti ir išaugo į didžiausią šiandien SLA. kuopą, kuri turi apie 600 narių.

Ši kuopa yra atlikusi daug prakiliųjų darbų. Yra surengusi daug prakalbų, paskaitų, teatrų; daug yra prisidėjusi prie aukų rinkimo Lietuvos reikalams, k. t. Lietuvos šaulių Sąjungai, Lietuvos Gynimo Komitetui, L. S. F. ir tt. Per šios kuopos pasidaravimą pasiūsta Lietuvon tukstančiai siuntinių kuopos žygiu skaitau įkuriam Worcesterio lietuviams Viešo Knygyno, kurio vertė siekia \$4,000. Miesto Knygyno vedėjas, lankydamas mūsų knygyną, pasidžiaugė juomi ir pasakė, kad esą ištikrųjų juo kuopa turi kuomi pasididžiuoti švėsdama savo 20 metų jubilė-

Budamas per daug metų šios kuopos pirmininku, žinau kiek prisėjo dirbti jos budavotojams ir organizatoriams, todėl prie progos širdingą ačiū visiems tiems, kurie prisidėjo prie to prakilnaus darbo — prie auklėjimo šios brangios organizacijos. Taipgi kartu tariau ačiū ir tiems, kurie trukdė mūsų darbą, nes tuomi jie didino mūsų pasiryžimą ir skatino mus prie didesnio daabo ir tuo budu gelbėjo mums savo tikslu pasiekti. Labai pageidauju ir iš širdies linkiu, kad švėsdami savo 25 metų sukaktuves turėtumėm kuopoje jau 1,000 narių. Ir galėsim pasiekti, jei tik kiekvienas narys prie eisme ir rimtai su pasiryžimu dirbsime! Prisėjo daug darbo ir jėgų padėti, daug nesmagumų nu-bėtojai, kaip tai: adv. J. F. Bagočius iš Bostono, vietos miesto majoras J. F. Sullivan ir kiti žymūs kalbėtojai. Visą prirėngimą veda kuopos pirm. P. A. Dėdnyas, kuris yra viens iš uoliausių SLA. kuopos darbininkų ir organizatorių.

P. A. Dėdnyas, SLA. 57 kp. pirm.

46 kp., Terre Haute, Ind.

Laikytame kuopos susirinkime balandžio 2 d., 1922 m., buvo pakeltas klausimas apie paskelbimą, tilpusį „Tėvynės“ num. 2-3, kur 46 kp. paskirta komisija nutarė, kad SLA. 2-ro apskr. prieglaudų komitetas turėtų pasiūsti Prieglaudos Namu Fondan. Taigi sulig to komisijos paskelbimo ir sulig kuopos nutarimo, mes SLA. 46 kp. valdyba duodame įsakymą SLA. 2-ro apskr. išdindinui Kazimierui Mikolajčui, kad kuogreičiausiai pasiųstų visus SLA. 2-ro apskr. pinigų Prieglaudos Namu Fondan, išskiriant tik persiuntimo lėšas.

SLA. 46 kp. valdyba — Pirm. Jurgis Gribas, Ižd. V. Povilaitis, U. raš. Jonas Sakalauskas. (kuopos žymė).

AUKOS NELAIMINGAM DRAUGUI.

Kovo 15 d. aš perėjau per Liwngston, Ill. lietuvius parinkdamas aukų Petru Klepeckui, nariui SLA. 161 kuopos, kuris jau ilgus laikus kai serga. Aukavo šios ypatos: P. Kateiva \$2; po \$1.00: K. Pranckaitis, J. Vilkelis, A. Urnežis ir J. Pauplaskas; J. Slavickas 75c.; po 50c.: A. Milčius, A. Dimša, A. Vaičiš, K. Bertulis, W. Gvozdo, J. Larker, J. Kazakevičius, M. Sobotienė, F. Šauklis, L. Barauskas, J. Raudžius, J. Mičiulis ir J. Bajorunas; po 25c.: M. Sakalauskienė, V. Jodaitis, O. Bepirštienė ir M. Bertulis. Viso \$14.25. Visiems aukavusiems varde nelaimingo Petro Klepeckio tariau širdingą ačiū.

P. Kateiva, SLA. 130 kp. fin. sek.

APSKR. NAUDIN-GUMAS.

Dalivaujant SLA. 2-ro apskr. suvažiavime paaiškėjo, kad nevisos kuopos Chicagoje ir apilinkėje priklauso prie 2-ro apskr. komisijos, kuris randasi Chicagoje. Tulos kp. mano, kad jos atskirai gali veikti, tačiau tokios kp. daro stambią klaidą. Daug geriaus butų, kad visos priklausytų prie apskr. ir bendromis spėkomis galėtų daug daugiau nuveikti. Suvažiavime paaiškėjo, kad tos kp., kurios nepriklauso prie 2-ro apskr. yra apmirusios ir nieks jų nežino. Del pavyzdžio paimsimė Town of Lake kuo-

pa. Ta kuopa yra negyvas laivonas ir jos nieks nežino. Tankiai tawnleikiečiai kreipiasi į 2-ro apskr. sekretorių su informacijomis ar yra SLA. kuopa toje dalyje miesto?

Tawn of Lake yra viena iš didžiausių lietuvių kolonijų, o SLA. kp. yra silpnesnė savo veikimu už mažasias kuopas. Bijo visai pasirodyti visuomenėi, kad nesužinotų apie jos egzistavimą.

Mano supratimu, visos kuopos turėtų priklausyti apskr. čiuose, kadangi daug geriau galima veikti negu atskirai. Apskr. čiuose laiko suvažiavimus, kuriuose suvažiuoja gabiausiai kuopų delegatai ir svarstos visas kuopas ir visą organizaciją paliečiančius reikalus.

Jeigu visos kuopos priklausytų prie apskr. čiuo, kad apskr. galėtų pagelbėti toms kp., kurios yra silpnos. Kuopų nariai turi suprasti, kad ne vien sergančiais bei numirusiais turi rūpintis, bet netur pamiršti ir gyvųjų. Prastas organizacijos narys, kuris bijo padirbt visuomenės naudai, o vien rupinasi tik savo pilvu. Jeigu visos kp. priklausytų prie apskr., daug ką galėtų nuveikti, kartu sustiprintų silpnasias kuopas.

Taigi visos kuopos, kurios dar nepriklausote prie 2-ro apskr. čiuo pirmam savo susirinkime gerai apsvarstę prisidėkite, kad sekanciam 2-ro apskr. suvažiavime galėtumėt dalivauti ir bendrai svarstyti visus bėgančius klausimus.

Kuriose kuopose yra kokie nesuipratimai ar neaiškumai, kreipkitės į 2-ro apskr. valdybos sekretorių, kuris prisijus vieną iš valdybos narių, kad išaiškintų ir suteiktus visas reikalingas informacijas. Taigi visi draugai prisirengkime prie sekancio suvažiavimo, idant galėtumėm pasekmingai išspręst visus trukumus kuopose ir organizacijoje.

P. V. Žalpis, SLA. 2-ro apskr. pirm.

PROTESTO REZOLIUCIJA PRIEŠ „TĖVYNĖS“ REDAKTORIŲ,

priimta SLA. 158 kuopos, Springfield, Ill., rezuliariškame susirinkime, laikytame 2 d. balandžio, 1922 m.

Kadangi „Tėvynės“ numeruose 4-tam ir 10-tam šių metų, tilpo korespondencijos iš Springfield, Ill., kuriose tulas „Lietuvius“ aprašydamos 158 kuopos 8 d. sausio susirinkimą, aprašo viską apart teisybės ir apsmėžia 158 kp. pirminką, organizatorių ir didžiūmą kuopos narių:

a) išvardindamas pirminką „komunistišku fanatiku“ ir primedamas apkaltinimą klavtavis balsų, o iš teisybės tai balsus skaitė ne viena ypatą kaip kad „Lietuvius“ rašo, bet dvi, ir ką visi susirinkime buvę, apart „Lietuvio“, gerai atsimena.

b) apkaltindamas organizatorių kam jis laike konkurso, prirašė visus „Sovietų Rojaus šalininkus“, ir kad jie visi ant susirinkimo ateina. (ar nebutų geriau, kad galėtų vienas „Lietuvius“ visus kuopos reikalus tvarkyti).

c) pravardžiuodamas kuopos narius „Ruskiukais“, „Sovietų rojaus šalininkais“ ir tt., ir Kadangi „Tėvynės“ redaktorius talpindamas panašias korespondencijas peržengia SLA. 1920 m. Seimo nutarimą kaslink organo „Tėvynės“ pakraipos, nes maišo politiką su organizacijos reikalais ir tuomi sėja nesutikimus netik tarpe 153-tos kuopos narių, bet ir visoje organizacijoje.

Taigi mes, SLA. 158-tos kuopos nariai, reikalaujame, kad „Tėvynės“ redaktorius priverstų „Lietuvį“ atšaukti tuos visus šmeižtus ir kad jis (Liet-

tuvis) po atšaukimo pasirašytų savo tikrą vardą ir pavardę, nes jeigu ne blogais tikslais jis taip rašė, tai kamgi slapstyti?

Toliaus mes reikalaujame, kad panašių politikinio pobūdžio raštų daugiasiu nebutų „Tėvynėje“ talpinama.

Ši rezolucija turi buti talpinama organe „Tėvynėje“ ir visi reikalavimai išpildyti laike dviejų savaičių. Nepadarius to, turi buti grąžinama 158-tai kuopai, tuomet busime priversti kreiptis į augštesnę įstaigą, kolei tas viskas nebus galutinai užbaigta.

SLA. 158-tos kuopos komisija:

Leonas Jonikas, Petras Klimauskis, Povilas Jurkonis.

(Kuopos atspauda).

Redakcijos pastaba. Bereikalingai gerb. 158 kuopos komisija tokius diktatoriškus įsakymus redakcijai teikia — mes jų visai nenusigastame. Į šitą SLA. 158 kp. protestą tenka pastebėti štai kas:

1. Neneškite patys partijų politikos į SLA. kuopų gyvenimą, tuomet niekam nereikės rašyti apie Tamstų tokius darbus ir nereikės „Tėvynės“ redakcijai maišyti politikos su kuopų reikalais. Jei Tamstos patys visą kuopos gyvenimą sukate vien tik apie savo partijos ratą, tai kuriuo budu galima išvengt neminėjus politikos apie jusų darbus rašant ar kalbant? Savo nusizėngimų prieš pereito SLA. Seimo nutarimus neverskite ant redakcijos pečių. Geriausiai atsižadėkite savo numylėtu politiniu arkluku jodinėti kitų SLA. narių galvomis, tuomet nereikės nei jokių protestų prieš organo redaktorių rašinėti, neigi reikės kas nors kaltinti už jusų darbų aprašinėjimą ir politikos su SLA. reikalais maišymą.

2. „Tėvynės“ redakcija, kai ir kiekvieno kito laikraščio redakcija, negali priversti savo korespondentų atšaukti to, ką jie yra parašę, jei patys nesutinka to padaryti. Viskas ką redakcija gali tokiam atsitikime padaryti, tai pagarsinti tokio savo bendradarbio vardą ir pastebėti, kad tas žmogus yra neteisingai tų ir tų aprašęs. Tačiau tas priseina padaryti tik tuomet, jei yra rimtai įdoma, kad tokis korespondentas ištikrųjų yra neteisingai ką nors aprašęs. Bet šitame atsitikime, nors 158 kuopos oficiali nutarta, kad tas „Lietuvio“ aprašymas yra neteisingas, vienok tuo patim laiku yra prisijustas SLA. Pild. Tarybai 158 kuopos narių protestas, kuris kiekvieną žodį minimo „Lietuvio“ aprašymo patvirtina ir net daugiau nešvarių ir net peržengiančių SLA. įstatus 158 kuopos vadų darbų iškelia. Po šituo protestu pasirašo du 158 kuopos valdybos nariai ir 31 kuopos narys, su pastaba, kad jei butų reikalo, tai jie ligi šimto 158 kuopos narių parašų surinktų šio protesto parėnimui. Šitokiai padėžiai esant, redakcija nemato reikalo pasmerkti „Lietuvį“, kaip neteisingai aprašiusį kuopos susirinkimą ir todėl nėra reikalo nei jo vardo garsinti.

3. SLA. organo, „Tėvynės“, pareiga tarnauti teisingai ir be šališkai visiems SLA. nariams, o ne vien tik tam tikroms grupėms, todėl negalime išpildyti ir to 158 kuopos komisijos reikalavimo, kuriuomi norima uždrausti „Tėvynės“ redakcijai talpinti organan tokius SLA. narių raštus, kuriais norima apginti mažumos narių teises, kurias labai tankiai kuopų didžiūma, nesiskaitydama su SLA. įstatais, mindžioja savo partinės politikos uinkulniais. Mažuma narių turi pasiduoti didžiūmos nutarimui, kuomet tokis nutarimas yra padarytas SLA. įstatų plotnėje ir organi-

zacijos reikalais. Bet kuomet mažumos narių teisės yra neišaiškintos, kuomet jie yra išjuokiami delei jų įsitikinimų, besvarstant kuopų su sirinkimose visai pašalinus dalykus — nieko bendro neturintys su mūsų organizacija ir kuomet ta mažuma šaukia kuopos valdybą ir daugumą narių grįžti į SLA. Įstatų patarę, tai jie yra koliojami ir barami, tuomet mažuma turi gauti vietos organe, kad galėtų apginti savo teises ir SLA. Įstatų. „Tėvynė“ yra visų SLA. narių organu ir visiems SLA. nariams tarnaus, nežiurint ar tas kam patinka, ar ne. Partijinės grupės su savo interesais laisvai eina į politines partijas, nes „Tėvynė“ joms neorganaus!

PROTOKOLAS

SLA. 3-čio apskrčio, 18-to suvažiavimo, laikyto kovo 19 d., 1922 m., A. P. L. A. svetainėj, McKees Rocks, Pa.

1. Nepribuvus pirmininkui J. K. Mažiūnui, suvažiavimą atidavė apskr. vice-pirmininkas S. Bakanas 11 val. ryte ir paskyrė komisiją priimti mandatus iš Prano Radzevičiaus ir P. J. Liepos.

2. Pribuvo su mandatais sekančių kuopų atstovai:

- 40 kp. — A. Vainorius, S. Raudonis, P. Marmokas ir F. Maisejus;
- 90 kp. — S. Kumeta, J. Kazlauskas ir A. Šimkus;
- 95 kp. — J. Malinauskas ir A. Kubilskas;
- 128 kp. — P. J. Liepas ir M. Balčiūnienė;
- 152 kp. — P. Lenkauskas;
- 169 kp. — B. Gramba;
- 247 kp. — J. Plečkaitis;
- 266 kp. — K. Urmonas ir M. Mažeikis;
- 287 kp. — P. Remeikis;
- 286 kp. — J. Mažeikis, Pr. Rudzevičius ir M. Navickas.

Suvažiavime dalyvavo apskrčio valdybos šie nariai: vice-pirmininkas S. Bakanas, protokolų raštininkas J. Plečkaitis, finansų raštininkas J. Kuzmickas ir išdininkas T. Gelčis. Viso dalyvavo 10 kp. su 20 atstovų ir 4 valdybos nariai dalyvavo su sprendžiamais balsais. Tvarkos vedėjais išrinkta: pirmininku S. Bakanas, pagalbininku Pr. Rudzevičius, raštininku S. Kumeta.

4. Protokolas pereito suvažiavimo priimtas su pataisymu: buvo užmiršta įrašyti į pereito suvažiavimo protokolą 286 kp. delegatai — J. Mažeikis ir D. Sanola.

5. Valdybos raportai: vice-pirmininkas S. Bakanas išdavė raportą raštu; raportas priimtas. Protokolų raštininkas J. Plečkaitis išdavė raportą raštu — raportas priimtas. Finansų raštininkas J. Kuzmickas išdavė raportą raštu — raportas priimtas. Išdininkas T. Gelčis išdavė raportą raštu, tačiau pasirodė, kad pas išdininką daugiau pinigų randasi, negu užrašyta knygoje, todėl ant vietos buvo pataisyta ir knygos buvo sulygintos. Pasirodė, kad apskrčio izde randasi \$114.85. raportas priimtas.

6. Komisijų raportai. Knygų peržiūrėjimo komisija — J. Kazlauskas, A. Vainorius ir Pr. Savickas raportų neturėjo prirengę. Prakalbų rengimo komisijos narys J. Kuzmickas išdavė raportą raštu — raportas priimtas.

7. Pirmoji sesija uždaroma 12.30 val. po pietų ir nutarta eiti pietų pertraukę 30 minučių ligi pirmos valandos.

Sesija antra.

1. Antrą sesiją atidarė pirmininkas S. Bakanas 1-mą valandą po pietų. Delegatų vardu šaukė: keletas delegatų truputį pasivėlino.

2. Paimta apsvartymui apskrčio valdybos rinkimas, nes pasirodė, kad rinkimai apskr-

čio valdybos 1922 metams buvo negerai — nebuvo sekretoriaus užklaustos nominuotos ypatos ir urėdus ir kitos kuopos sužinojusios apie tai, buvo atsiskaičius balsuoti. Todėl suvažiavimas buvusius rinkimus atmetė ir nutarė paskelbti naujus rinkimus ir ant vietos nominavo ypatas, dalyvaujančias suvažiavime į urėdus. Ant pirmininko: A. Vainorius, P. J. Liepa ir B. Gramba; ant protokolų raštininko: S. Bakanas ir Urmonas; ant finansų raštininko: S. Kumeta ir J. Kuzmickas; ant išdininko: T. Gelčis, P. Marmokas ir P. Lenkauskas; kontrolės komisija nominuota ir išrinkta iš sekančių ypatų: J. Kazlauskas, J. Mažeikis ir S. Raudonis. Lig kol bus išrinkta nauja valdyba, tai senoji valdyba eis ir toliaus savo pareigas.

3. Kuopų įnešimai ir atsišaukimai. 152 kp. atsišaukia, kad jai būtų gražinta paskola. Tačiau pirmininkas praneša, kad 152 kp. yra rengusi pikniką 3-čio apskrčio naudai ir varde apskrčio, o nėra pridavusi to pelno, ką yra uždirbusi. Todėl nutarta, kad turto kontrolės komisija iširtų visą dalyką ir kuomet iširts, tai tada paskolą gražinti. 266 kp. įneša įnešimui Seimui, kad pašalpa būtų mokama ir už pirmą sirgimo savaitę ir kad būtų pailginta pašalpos mokėjimas ligi metų laiko. Įnešimas priimtas su pastaba, kad apskrčiai neturi teisės duoti Seimui įnešimus.

4. Vienbalsiai nutarta, kad lėšų fondui mokesys būtų paliktos tos pačios, o „Tėvynė“ būtų padidinta.

5. Delegatai skundžiasi ant „Tėvynės“ Administracijos neveiklumo, kad „Tėvynė“ einant išbrauktiems ir numirusiems nariams ir jei yra praimoma „Tėvynės“ siuntimo adresas, tai laikraštis eina į visas vietas, kur tik SLA. nariai gyvena. Už tokių apsilaidimą „Tėvynės“ Administracijos nutarta parašyti rezoluciją.

6. Didžiama balsų nutarta, kad Prieglaudos Namas nereikalingas.

7. Įnešta ir paremta, kad skirti iš apskrčio izdo Rusijos badaujantiems žmonėms, bet didžiama balsų įnešimas atmetamas.

8. Didžiama balsų nutarta su rengti pikniką ir išrinkta komisija iš sekančių ypatų: P. J. Liepa, S. Bakanas, A. Šimkus, S. Kumeta ir A. Vainorius. Parinkti vietą surengimui pikniko palikta komisijos nuožinrai.

9. Nutarta, kad tos kuopos, kurios nebus užsimokėjusios ir apskritį mokesčių, neturės teisės dalyvauti apskrčio suvažiavimuose.

10. Iškėtos šios bilos: F. Bacevičiui už raštininkavimą — \$2.73; J. Plečkaičiui — \$4.52; J. Kuzmickui — \$4.02; D. Lekavičiui kelionės lėšos \$2.00. Viso labo išmokėta \$13.27. Apskrčio izde lieka \$101.58. Taipgi nutarta pagražinti skolą SLA. 90 kuopai \$15.00.

11. Nutarta sekantį suvažiavimą laikyti Pittsburghe, Soho dalyje.

12. Suvažiavimą uždarė pirmininko pagalbininkas Pr. Rudzevičius 5:15 val. po pietų. Pirmininkas S. Bakanas, Sekretorius S. Kumeta.

SLA. KUOPŲ NAUJOS VALDYBOS 1922 M.
207 kp., So. Manchester, Conn. L. Kazakevičius — pirm. ir org., A. Raguckas — vice-pirm., A. Tvaronaitis — fin. sekr., L. Struogienė — prot. sekr., J. Tvaronaitis — izd., V. Rudzinskas ir A. Piliukevičius — izd. glob., Dr. W. R. Tinker — d-ras-kvot., 210 kp., Williamstown, Pa. V. Degutis — pirm., S. Pi-

kalavičius — vice-pirm., A. Žukauskas — fin. sekr., P. Mičiuta — prot. sekr., A. Liutkus — izd., J. Čiapas ir S. Premoneckis — izd. glob., S. Benaitis — marš. ir org. 219 kp., Roslyn, Wash. F. Šiuksteris — pirm., A. Černauskas — vice-pirm. ir izd., B. Mirapolskis — fin. sekr., L. Savickas — prot. sekr., J. Venys ir V. Rekašius — lig. lank. (Daugiau bus).

Kuopu Susirinkimai

Plymouth, Pa. SLA. 246 kp. ekstra susirinkimas įvyks 22 d. balandžio, 7 val. vakare, paprastoj B. Baigio svetainėj. Malonėkite visi nariai ir narės atsilankyti, nes šiame susirinkime bus balsavimai Pild. Tarybos ir Prieglaudos Namo reikale. Taipgi turime daug ir kitų svarbių reikalų apsvartymui. Atsiveskite ir naujų narių prirašymui.

K. Gaidžiūnas — sekr. Lee Park Wilkes Barre, Pa. SLA. 68 kp. ekstra susirinkimas įvyks balandžio 23 d., 1 val. po pietų, paprastoj svetainėj, kampas Division ir Wyoming gatvių. Malonėkite visi nariai skaitlingai atsilankyti, nes šiame susirinkime bus balsavimai ant Pildomosios Tarybos. Atsiveskite ir naujų narių prirašymui prie kuopos.

Pr. G. Kupstis — sekr. Brooklyn, N. Y. SLA. 83 kp. ekstra susirinkimas įvyks balandžio 25 d., 8 val. vakare, 808 Driggs Ave. Malonėkite visi nariai atsilankyti, nes bus balsavimai Pildomosios Tarybos ir rinkimas delegatų į SLA. Seimą.

Po susirinkimo bus paskaita. Už nepribuvimą bus baudžiami. **L. Kazianus — sekr.** Pittsburgh, Pa. SLA. 40 kp. svarbus susirinkimas įvyks balandžio 23 d., 2 val. po pietų, L. M. D. svetainėj, 142 Orr St. Malonėkite visi nariai skaitlingai atsilankyti, nes šiame susirinkime bus balsavimai SLA. Pildomosios Tarybos ir rinkimas delegatų į SLA. Seimą. Taipgi turime daug svarbių apsvartymų. Atsiveskite naujų narių prirašymui prie SLA. 40 kuopos.

Jurgis Dičius — sekr. Braddock, Pa. SLA. 152 kp. ekstra susirinkimas įvyks 30 d. balandžio, 1 val. po pietų, Lietuviškoj barzdaskutykloj, 1029 Washington Ave. Malonėkite visi nariai atsilankyti, nes šiame susirinkime bus balsavimai Pild. Tarybos. Taipgi turime daug ir kitų svarbių reikalų apsvartymui. Atsiveskite ir naujų narių prirašymui prie SLA. 152 kuopos.

J. Urbonas — pirm.

NAUJAS METAS NAUJA IDĖJA
Nauja knygelė, kuri turėtų būti kiekvieno lietuvių namuose yra išsigtintėjama veltui. Išpildyk kuponą žemiau ir pasiek pas **MANUFACTURERS PATENT CO.,** 590 FIFTH AVE, NEW YORK. Vardas Adresas

WHITE STAR LINE
Nauja vien vandeniu kelionė tiesiog į Danzigą ir Liepą per Southamptoną. Miltžiniški laivai — patogūs kambariai — greita kelionė: **MAJESTIC** — didžiausias laivas pasaulyje, 56,000 tonų — 950 pėdų ilgio. **OLYMPIC** — garsiausias laivas pasaulyje, 46,000 tonų — 880 pėdų ilgio. Susisiekiama be jokių kliūčių. Tuojau po atvykimo į Southamptoną, keleiviai yra perkeltami ant kito laivo plaukiančio tiesiog į Danzigą ir Liepą. Užtikrinama patogios kelionės ir tinkamas bagažo pervežimas. Informacijų ir laivakortėlių klauskite: **WHITE STAR LINE** No. 1 BROADWAY, NEW YORK arba prie vietinių agentų.

PALYGINIMAS
Antriems darbo metams užstojus, jau galima spręsti, ar įstaiga yra tvirtais pamatais pastatyta ir rimtai vedama, ar ne. Mūsų gerbiamiems klientams ir šiaip suinteresuotai visuomenei paduodame eilę skaitmenų, parodančių, kaip auga grynai lietuvių įstaiga **BALTIC STATES BANK.**

Balandžio 1 d. 1922 m., **BALTIC STATES BANKO** atskaita parodo šitokias pozicijas:

TURTAS:

Pinigais voltose ir Rezerve	\$115,406.12
Su Užsienių Korespondentais	94,495.86
Paskolos	72,534.50
Bondai, Šaškaitos ir visokie investimentai	709,608.02
Viso	\$992,044.50

ATSAKOMYBĖ:

Depozitoriams	\$721,559.14
Kapitalas	200,000.00
Surplusas	50,000.00
Pelnas	20,485.36
Viso	\$992,044.50

Visas **BALTIC STATES BANKO** turtas augo šitaip:

Balandžio 1 d., 1921 m.	\$615,068.86
Liepos 1 d. 1921 m.	647,155.54
Spalių 1 d. 1921 m.	709,111.85
Sausio 1 d. 1922 m.	837,122.79
Baland. 1 d. 1922 m.	992,044.50

Depozitai **BALTIC STATES BANKO** augo šitaip:

Balandžio 1 d., 1921 metų	\$352,988.53
Liepos 1 d. 1921 m.	380,483.11
Spalių 1 d. 1921 m.	433,091.06
Sausio 1 d. 1922 m.	559,381.91
Balandžio 1 d., 1922 metų	721,559.14

Šitie skaitmenys parodo, kad visuomenė greitai įsitikrino, jog **BALTIC STATES BANKAS** yra saugi ir užtikrinta vieta pinigams pasidėti. Čia mokama 4% ant depozitų; nuo šimčiai paskaitomi yra kas mėnuo; depozitus galima siųsti per pašta. Iškeldijant į Lietuvą, geriausia yra pinigus palikti ant depozito **BALTIC STATES BANKO**; ačiu tiems ryšiams, kokius **BALTIC STATES BANKAS** tur su Lietuvos bankais, pinigus iš Amerikos galima pervesiti Lietuvon by laiku ir kaip norint, — ar Aukšniais, ar Amerikos Doleriais.

BALTIC STATES BANKAS ir savo Užsienių Skyrių labai žymiai išplėtė. Taip, nuo 4 d. sausio 1921 m., iki 1 d. balandžio, 1922 m., Užsienio Skyriuje duota patarnavimas 18,000 asmenų. Iš jų arti 16,000 siuntė pinigus Lietuvon, lenkų užimton Lietuvon, Latvijon, Vokietijon, Lenkijon ir į kitas Europos šalis. Suvirš 2,000 žmonių pirkto laivakortes į Europą ir iš Europos. Per tą visą laiką Lietuvon persiūta buvo suvirš 80 milijonų Aukšinių. Vien tik balandžio mėnesy persiūta Lietuvon Aukšiniai 12 milijonų ir Amerikos Doleriais 26 tukstančiai. Žmonės, kartą pabandę siųsti pini-

gus per **BALTIC STATES BANKĄ**, lieka jo klientais ant visados, nes žino, kad kitur geresnio ir teisingesnio patarnavimo neras. Per **BALTIC STATES BANKĄ** siunčiami pinigai yra išmokami Lietuvoje per bankus ir Lietuvos pašto Skyriuose. Galima siųsti ir Amerikos Doleriais, kurie yra pilnai išmokami Kaune. **BALTIC STATES BANKO** perlaidos į Europą yra užtikrintos, — garantijoms yra paimta \$100,000 kaucijų iš įvairių Surety Bond kompanijų.

Keliaujantie Lietuvon per **BALTIC STATES BANKĄ** visados yra užganėdinti. Jie čia gauna geriausius patarnimus, yra aprūpinti Keleivių Čekiais ir Draftais; neverčiama jų, kad mainytų savo Dolerius ant Aukšinių, kaip tai daroma įvairių agentų.

Žodžiu sakant, **BALTIC STATES BANKAS**, per vienerius savo gyvavimo metus padarė tiek progreso, kad jau įgijo visuomenėje didelio pasitikėjimo ir išsidirbo sau vardą, kaip rimta ir augštai patikėtina įstaiga, ištikimai tarnaujanti Amerikos Lietuviams.

Patartina visokiais reikalais kreiptis į grynai lietuvių įstaigą.

BALTIC STATES BANK, 294 Eighth Avenue, corner 25-th Str., New York, N. Y. P. S. Bankas atdaras kasdien nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakare, o Subatomis — nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakare. Telefonas: Watkins 2142.

“111” Cigaretai

Ger! 10¢

Pirk šiuos cigaretes ir taupyk pinigus

LIETUVIŠKI ROLAI del player pianų. Mes jas padarom ir parduodam po vieną ir šimtais. **Jonas B. Ambrozaitis,** 332 So. 2-nd Street, Brooklyn, N. Y. Telefonas: Watkins 2142.

Phones: Bell — Kensington 5316 **Dr. E. G. Klimas** LIETUVIŠKI GYDYTOJAS. Priėmimo valandos: 9-10 valandai ryte. 5-8 valandai vakare. 2538 E. Allegheny Ave., PHILADELPHIA, PA.

Lietuvos Maisto Bendrovė
LITHUANIAN FOOD CORPORATION

1. Jei nori turėti nuosavas dirbtuves, sandėlius ir krautuves ir turėti užtikrintą darbą ir pelną už savo sunkiai uždirbtus pinigus, tai prisidėk prie Lietuvos Maisto Bendrovės.

2. Lietuvos Maisto B-vė rūpinasi tinkamai sutvarkyti Lietuvoje maistą: a. Yra steigiamos gyvulių skerdyklos ir šaldyklos, (cold storage) Lietuvoj. b. Pradedame rūpintis steigimu kanservų dirbtuvės išdirbimo uksuso, muilo ir tt.

3. Iš Lietuvos kas metas yra išvežama į užrubežius tukstančiai raguocių, avių ir kitokių galvijų. Taip pat ir paukščių. Kaip tai: milijonais žasų, ančių, vištų ir laukinių paukščių. O uogos, obuoliai, grūšios, slyvos ir daržovės yra be jokios tvarkos. JEI viską tinkamai sutvarkyti, tai Lietuvoje gali turėti keliolika tukstančių darbininkų užtikrintą darbą ir milijonus pelno.

Tiktai pamąstyk, o lengvai bus suprasti. (Šėrai) akcijos parsiduoda dar po \$10.00. Galima pirkti nemažiau kaip 5 šėrus, o ne daugiau kaip 100 šėrus. Norėdamas daugiau informacijų, kreipkis ypatingai arba per laišką į B-vės raštine, arba pas įgaliotinius.

Lithuanian Food Corporation
10715 Michigan Ave., Chicago, Ill.

LIETUVOS MAISTO BENDROVĖS ĮGALIOTINIAI:

V. Miknevičius, 10530 Indiana Ave., Roseland, Ill.	J. Yaras, 1505 Center Ave., Chicago Heights, Ill.	A. Dadurkevičius, P. O. Box 303, Pana, Ill.
M. Ciplis, 3809 Houston Ave., So. Chicago, Ill.	J. Boreisis, 604 6-th Ave., Milwaukee, Wis.	K. Bluzis, 1417 St. Louis Ave., E. St. Louis, Ill.
K. Pocius, 12053 Halsted St., West Pullman, Ill.	A. Paksis, 220 Milwaukee Ave., Kenosha, Wis.	J. Paulauskas, 1226 N. 8-th St., E. St. Louis, Ill.
P. Baltrusaitis, 3808 Beech St., Ind. Harbor, Ind.	S. Godeika, 1222-720 Lunderlin st. Waukegan, Ill.	J. Labanauskas, 1231 Victory St., Waukegan, Ill.
A. Doveika, 3953 Rockwell St., Brighton Park, Ill.	E. Moskevičius, 1228 Lincoln Ave., Beloit, Wis.	L. Misunas, 907 8-th St., Waukegan, Ill.
F. Skrabutėnas, 9320 Cottage Grove Ave., Chicago, Ill.	L. Cepulis, 301 E. Central St., Farmington, Ill.	Chas. Skrabulis, 1125 Madison Ave., Kewanee, Ill.

Lietuvos maisto B-vė suteikia teisingiausį patarnavimą persiuntimui pinigų į Lietuvą. Parupina pasportus, laivakortes ir suteikia pilną patarnavimą keliaujantiems Lietuvon.

Kauno antrašas:

LIETUVOS MAISTO BENDROVĖ
LAISVĖS ALEJA No. 80, KAUNAS, LIETUVA.

Mokytojai ir Kunigija

Krikščionys demokratai labai gražiai apie savo darbą kalba. Tačiau jau daug kas supranta, kur jie veda. Šitoji partija, kunigų vedama, rupinasi galų gale, kad gera - būtų šioj ašarų pakalnėje kunigams ir ponams gyventi. Dabar turėdami St. Seime daugumą ir visą valdžią savo rankose, jie užsimojo vienu metu išanksto visiems amžiams su savo priešais sąskaitas suvesti. Visiems, kas tik nesilaiko kungo skverno, skelbiamas kruvinas karas.

Tokių praeiktųjų eilėje yra Lietuvos Mokytojų Profesinė Sąjunga, arba tikriau sakant, Lietuvos mokytojai, nes patys Kr. D. prisipažįsta turį savo pusėje tik 20% Lietuvos mokytojų. Aš, kaip vienas iš tų keikiamųjų mokytojų, norėčiau truputį pasiaiškinti.

Kunigai savo įpratimu paskelbė mus, mokytojus bažnyčią ir tikėjimą griaušančius. Skelbdami mus tikėjimo grovovikais, juo pačiu mano sukelti prieš mus liaudį, kad vėliau pastarosios rankomis galėtų mus atsikratyti, į mūsų vietą pastatyti tinkamus sau žmones, kunigų pakalikus, tokius pat žmonių mullintojus, kaip ir patys kunigai. Pažiūrėsime tačiau, kas daugiau tikėjimą griauša, ar mes mokytojai, ar kunigai ir Kr. Demokratų partija.

Mes mokytojai pasisakėme nenorį priverstinai tikybės mokyklose dėstyti. Nes verčiant visus mokytojus tikybą dėstyti, tuo pačiu einama prieš mokytojų sąžinės laisvę. Tuomet kam dar konstitucijoje reikėjo įrašyti žodžiai apie sąžinės laisvę? Gal kunigai laiku susipras ir juos išbrauks? Antra - tikyba nėra toks dalykas, kaip aritmetika, ar geografija. Tikybės mokymo tikslas yra netik poterių ar katekizmo išmokinti, bet ir padaryti žmogų tikinčiu doru. Mokytojai tikybės mokindami dirbs ne savo darbą. Tai yra darbas tam tikslui per ilgą mokymą pasiruošusių žmonių - kunigų. Tik beveik vieni kunigai tegali tinkamai tikybės mokymo dalyką atlikti. Todel mes mokytojai ir sakome, kad tikybės mokymas neturi būti mokyklai privalomas, nes padarius jį privalomu mokyklai tuo pačiu lieka jis privalomas ir mokytojui. Šiai prieivartai mes ir priešinamės. Nenorime, kad mus verstų ne savo darbą dirbti. Tačiau mes, anaiptol, nepriešingi tam, kad, jei kas iš mokytojų jaučiasi galįs tikybės mokinti, jos mokintų, kad ir mokykloje. Lai mokina kas nori ir kur nori.

Mes manome ir kiekvienas sveiko proto žmogus su pranta, kad tuo savo nusiostatymu, mes bažnyčios ir tikėjimo negriaušame. Tikėjimui bus tukstantį kartų sveikiau kuomet tikybės mokins kunigai, arba šiaip gerai tikybės moką žmonės iš savo noro, bet ne iš prie-

vartos. Šitą dalyką suprantą ir patys kunigai, tačiau turėdami tikslo tikėjimą ir tikinčius žmones panaudoti savo reikalams, savo luomo ir kailio gerovei, kalba ir daro kitaip. Pavyzdžiui, Kaune, kur yra tokia daugybė kunigų gal nerasi nei vienos pradedamosios mokyklos, kurioje kunigas tikybės mokintų. Bet bankuose, ministerijose, departamentuose, pramonės ir prekybos įstaigose kunigų rasi kiek nori. Kai kurie jų skvermus apsiakarpę ir barzdas užsiauginę. Toks pat reiškinys ir plačioje Lietuvoje pastebimas. Visur tik politika, politika ir politika. Sakyklos, klaukyklos ir visa bažnyčia pavirto politikos rinka. Ir toji politika savotiška, kunigiška, jezuitiška gudri, nukreipta prieš tuos, kurie nori žmones apšviesti, jiems akis atverti, kelią į šviesesnę ateitį parodyti. Mums mokytojams kuniginių pamazgų tenka daugiau sia, nes mes rimtai žmonių švietimu rupintis pradėjome. Kol kas mažos mūsų jėgos, mes mažokai mokslo teturime, mes neturime tinkamų sąlygų sekmingam švietimo darbui, bet ir tai, ką mes šiandien padaryti galime, kunigams, ir Kr. Demokratams bausiu siauriam, buni išrodo. Todel mes kunigams ir netinkame. Ir mokyklos jiems reikalingos, ar gal tik leistinos tokios, kaip rusų cerkvinės buvo. Prieš mus naudojamas melas, begėdis šmeižtas ir, pagaliau, įstatymas. Seimo Kr. D. nori išpausti mokyklų įstatyman tokių dalykelių, kurių pagalba visus kunigams netinkamus mokytojus jie tikisi pašalinasi. Tenai yra pasakyta, kad tikybės mokymas mokyklai privalomas, bet tikybės mokytis galės tik toksi mokytojas, kuris turės iš kunigų tam tikrą liudymą - aprobatą. Tai reiškia, kad jeigu kuris mokytojas klebonui nepatiks, jis neduos jam liudymo tikybės mokslui dėstyti ir toks „babilietis“ mokytojas, kaip negalįs mokyti mokyklai privalomų dalykų, bus pašalinamas, nepaisant to, ar tas mokytojas bus geras, žmonėms tinkamas ir net nepaisant to, kad tas mokytojas tikybą dėstyti norėtų.

Kunigai paskelbė mums mokytojams ir mokyklai karą. Mes mokytojai vis delto kunigams bloga nežadame, nepavydime jiems nei šviesių klebonijų, nei šiltų skrandų, nei žviginų arklų - tegul sau! Tik jau ne mes kalti, kad jie šviesos bijo. Paskelbtąjį karą priimsime. Net įstatymų, kurie bedugnę tarp mūsų ir liaudies padarytų, nebijome. Mes su liaudim sutapę ir jungties ryšius palaikyti mokėsime. Jau mūsų tokia dalis, kad mes mokytojais palikome. Ir nors, kaip kunigėliai sako, mums ir kiauulės ganyti teks, mes ir kiauulės ganydami žmones mokinsime. Tačiau visuomet atminsime, kas mūsų kelią erškėčiais

daigsto, kas mums karą paskelbė, ir mes kovosime. Laimėjimas nuo mūsų pačių priklausys.

Varunasa. („Lietuvos Žinios.“)

BADAUJANTIEJI PAVOLGĖS LIETUVIAI.

Bado siaubas palietė mus 1863 metų laisvės kovotojų gimines, gyvenančias Pavolgėj Čiornaja Padina, Litovka ir Tolovka kaimuose.

Jie, kaip tai jau nekarta buvo minėta mus laikraščiuose, veržte veržiasi Lietuvon, tačiau daugybė įvairių kliučių jų neleidžia. Jei tuojau nebūs duota jiems pagalbos - dauguma jų išmirs bado bei epidemijomis.

Vyriausias Lietuvos Gyvimo Komitetas paskyrė tuos mūs tautiečių reikalui 50,000 auksinų, bet yra tai tik menka paspartis jų dideliame varge.

Be platesnės visuomenės pagalbos čia jokių būdu neapsieis. Ir mūs visuomenė ir tai jau ima reaguoti: („Lietuvos Žinios.“)

LIETUVIAI AMERIKOJE

MINERSVILLE, PA.

Čionaitines lietuves moteris jų vaikai besiusdami bankinius čekius privertė eiti į mokyklą, kad pramokus nors pasirašyti. Mat vietos lietuviai yra išleidę vaikus į aukštesnį mokslą, kurie šiandien gelbsti ir tėvams, ir jaunesniems savo broliams ir seserims einantiems irgi aukštesnius mokslus. Tačiau kuomet parsinečia čekius ant motinos vardo, tad bankas čekių neišmoka be jų parašo. Todel apie 5 tokios moterys suėję pasikalbėjo ir pamatė, kad jas kiti gerbia delei jų vaikų inteligentiškumo, tačiau jos pačios nemoka nei pavardės pasirašyti ir neujus į banką nei čekio negalima be kitų pagalbos iškeisti, todel nutarė mokyti.

Tuojuo susiorganizavo ir nuo miesto valdžios pareikalavo vakarinės mokyklos ir mokytojos. Dabar jau yra įkurta puiki vakarinė mergaičių mokykla, kuria studentės yra labai užganėdintos. Ir štai kovo 25 d. pasikvietusios fotografą nusiemė paveikslus atminčiai.

Garbė taip aukštos dvasios motinoms, kurios supranta mokslo svarbą ir savo vaikūčius ir mergaites stengiasi kiek galint daugiau išlavinti ir net į aukštesnes profesijas išleisti. Pavyzdžiui vietinis vaikas Algerdas Aleksa pereitą rudenį baigė inžinieriaus mokslo diplomu. Ir jis to pasiekė tik savo matutės pagalba, žinoma, prieg tam ir pats būdamas gabiu ir mokslą mylinčiu.

Inis.

BRIDGEPORT, CONN.

Balandžio 8 d. SLA. 51 kp. surengė prakalbas SLA. agitacijos tikslu. Kalbėjo „Tėvynės“ redaktorius S. E. Vitaitis aiškindamas SLA. naudingumą darbo žmonėms ir kokią svarbią rolę Amerikos lietuvių gyvenime vaidino ir šiandien tebevaidina ši organizacija, kaip medžiaginiu, taip ir apšvietos tikslais.

Antru atveju kalbėjo apie Lietuvos padėtį ir politiką kuri klūdo ir Lietuvos klausimą. Taipgi aiškiai nupiešė tą pavotų, kokis Lietuvai grūmoja delei netinkamo šalies valdymo, kur yra smaugiama kiekvienu laisvesnė mintis ir pažangieji

žemdirbių Sąjunga sudarė Pavolgėčių šelpimui Komitetą, kurio pirmininkė yra gerb. Smetonienė (tarp kitų nariais yra: valst. gynėjas Žilinskis, pramonininkas Banaitis, p. Čipaitytė ir tt.).

Komitetas jau gavo baddaujantiems 8 vagonus javų. Lietuvos Ukio Bankas tam reikalui paaukavo 50.000 a.

Geistina, kad susidarytų bendras bepartvis pavolgėčių šelpitį Komitetas; šis Komitetas privalėtų rūpintis ne tik nuo bado juos apsaugoti, bet paskubinti jų grąžinimą Lietuvon, parengti, jiems Lietuvon įvažiuojant, gražų sutikimą, kaip ir pritinka mūs laisvės kovotojų anukams, privalėtų įeiti kontaktan su valdžia dėliai jų žeme apurvinimo ir tt.

Bene patogiausia būtų esamajam Žemdirbių Sąjungos Komitetui išsiųsti, pakvietus į bendrą darbą V. L. G. Komiteto ir kitų organizacijų atstovus. („Lietuvos Žinios.“)

Žmonės yra persekiojami.

Ant galo buvo duota keletas klausimų į kuriuos kalbėtojas rimtai atsakė. Taipgi ir šio vakaro vedėjas pil. A. Stankevičius pora gražių pavyzdžių pasakė, priveddamas kokią naują turi iš mūsų organizacijos prie jos prigulinti nariai. Prakalbos matomai visiems patiko, tik gaila, kad nedaug žmonių susirinko. Surinkta keli doleriai lėšų padengimui ir prisirašė prie kuopos keli nauji nariai.

Vietinis.

MONTELLO, MASS.

Kai visiems žinoma, jog čionai gyvena lietuvių įstaiga „Progress Shoe Mfg. Co.“ Buvo laikai kuomet žmonės sudžiaugsmu kalbėjo apie šią korporaciją ir jos veikimą, o šiandien kalba apie jos sustojimą. Kas iš šios korporacijos išeis toliaus, sunku pasakyti, bet šiandien yra priėjusi prie bankrutinio laipsnio: pasidavusi bankrutui, nes teismas jau pasakė „resyverį“ ir dabar laukiama licitacijos pardavimo.

Nieko nėra blogesnio, kuomet iškyla vaidai šeimynoje, kurie tankiausiai veda prie sugriuvimo šeimyninio gyvenimo. Tas pats galima pasakyti ir apie korporaciją, nes kuomet du žmonės susipiauja, tai visuomet trečias nusineša kaula. Tas pats atsitiko ir šioje korporacijoje, kuomet kilo vidutinė kova tarpe valdybos ir kokių ten „apsaugos komisijos“. Pernai metais ta komisija buvė padavusi atvokatui bylą ir norėjo užtraukti „resyverio“ kontrolę, bet didžiūnai šerinininkų subarus, nutilo. Bet šiuosmet ta komisija jau pasiekė savo tikslo. Pasirodžius, kad korporacija turėjo nuostolių (nuo kurių nėra liuosos ir kitos avalų dirbtuvės) tvirtai užsipuolė ant valdybos ir gavė pritarėjų, įsigavo į valdybą visi „apsaugos komisijos“ rėksiniai. Šerinininkai manė, kad tie žmonės trokšta ką nors gero padaryti korporacijai, bet apsigavo. Naujoji direktorių tarybos valdyba užėmusi vietas visai nesistengė pildyti suvažiavimo nutarimų, bet siekė prie ko tokio slapta ir pagaliau nutarė pasiduoti bankrutui. Tą rolę suvaidino valdyba ir nekurie direktoriai. Tiesa, buvo trys direktoriai, kurie tam griežtai priešinosi, bet jie ne-

galėjo nieko padaryti budami absoliučioje mažumoje.

Dabar kiekvienam gali būti aišku tos monteličių „apsaugos komisijos“ tikslai. Tie patys žmonės, kurie pernai buvo toje „apsaugos komisijoje“, šiuosmet pateko į valdybą ir kai pernai siekė prie pasidavimo bankrutui, taip ir šiuosmet prie to ėjo ir pagaliau savo tikslo pasiekė.

Koki šitų žmonių užkulisiniai tikslai yra, sunku pasakyti, bet greičiausiai bus jų išrokovimu, kad pasidavus bankrutui bus galima pigiai nupirkti visą dirbtuvę kelioms įpatoms, nušluojant į šalį visus šerinininkus. Ar jiems pavyks to tikslo pasiekti, tuo tarpu sunku pasakyti. Bet man išrodo, kad greičiausiai žydeliams teks biznis, o lietuviams panieka.

K. Jurgelionas.

ANSONIA, CONN.

Balandžio 9 d., 2-rą val. po pietų, įvyko SLA. 66 kp. surengtos prakalbos, kuriose kalbėjo 4-to apskrčio pakviestas „Tėvynės“ redaktorius S. E. Vitaitis.

Kalbėtojas labai aiškiai ir nuosėkliai nupiešė SLA. tikslus ir kokią naudą ši organizacija neša savo nariams ir visiems Amerikos lietuviams. Taipgi puikiai nupasakojo, ko būtų galima pasiekti, jei nors 100,000 Amerikos lietuvių prisidėtų prie vienos visiems bendros organizacijos. Ant galo kalbėjo ir apie Lietuvos reikalus ir jos politinę padėtį.

Prakalbos matyt visiems patiko ir reikia pasakyti, jog pasėta gera sėkla mūsų organizacijos reikalais, reikia tik vietos SLA. darbuotojams ta sėkla toliau ugdyti. Tenka labai apgailėstauti, kad mažai žmonių atsilankė į šias prakalbas. Sumesta keli doleriai lėšų padengimui ir prisirašė prie kuopos vienas naujas narys.

SLA. narys.

ZEIGLER, ILL.

Čionai likosi mirtinai sužeistas-peršautas lietuvis Jonas Dagilius. Jį peršovė policijantas nakties laiku pareinantį namo. Peršautasis nugalėtas ligoninėn, kur keletą dienų pasikankinęs mirė balandžio 5 d. Palaidotas balandžio 8 d. ant West Frankforto lietuvių laisvų kapinių. Kadangi velionis buvo laisvų pažiūrų, todel ir palaidotas be bažnytinių apeigų ir tikybinių prietarų. Palaidojimu rupinosi SLA. 308 kuopa, prie kurios velionis priuglėjo.

Kuopa iš savo izdo nupirko vaikną ir taipgi kuopos susirinkime nariai sudėję po 50c. nupirko kitą vaikną. Žodžiu, palaidotas gražiai ir iškilmingai.

Velionis iš Lietuvos paėjo iš Suvalkų rėd., Naumiesčio apskrčio, Sakių parapijos, Bolių kaimo. Buvo nevedęs.

Lai buna lengva, Tau mielas drauge, amžinai ilsėtis šios šalies žemėlėje!

Jonas Bernotas.

SEVEROS GYDUOLES UŽLAIKO SEIMYNOS SVEIKATĄ.

Nuorizįstancijų išberimūvartojant

SEVERAS ESKO

Atšepitškas Moskfo

Vartojamas nuo niežų, išberimū ir kitokijų odinės ligos.

KAINA 50c

Klauskite pas apšiekorjus.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

TIKTAI SLA. Kuopoms

SLA. Ženklielai-guzikėliai

VYRIŠKI SU ŠRUBELIAIS TRIJŲ RUŠIŲ:

..Dideli Auksiniai, po \$1.50;
Mažesni Auksiniai - -1.00
Paauksuoti 50

MOTERIŠKI SU SPILKUTĖMIS TRIJŲ RUŠIŲ.

Dideli auksiniai po \$1.50, mažesni auksiniai - po \$1.00; paauksuoti - po 50.
Duodant užsakymus mažiau kaip ant vieno dolerio, reikia prisijusti 10c. persiuntimui registruoto laiško.

SLA. kp. antspaudos-pečetis

GUMINĖS ANTSPAUDOS SU ATRAMENTO PADUŠKĖLE - po \$3.00.
GELEŽINĖS PEČETIS, ĮSPAUDŽIAMOS Į POPIERĄ - \$5.00.

Persiuntimo lėšas apmoka pačios kuopos.

SLA. kvitų ir orderių knygelės

Orderių knygelės išmokėjimams - po 50c.
Kvitų knygelės pinigų priėmimui - po 50c.

SLA. mokesčių-rekordų knygos

Liuosų lakštų sistema su drutais audimo aparais su raktu ir 75 lakštais paraiduoda tikta už \$2.00.

Siunčiant pinigus į Centrą reikia siųsti kartu su narių mėnesinėmis mokestimis pažymint ant mokesčių lakšto paliktos tuščios eilutės, už ką pinigai prisiunčiami.

Kiekvienu kuopa privalo pasirūpinti įgyti viršui pabrieštus kuopoms būtinais reikalingus daigtus.

MONEY ORDERIAI turi but išrašyti ant Lithuanian Alliance of America, o mokesčių mėnesinius raportus (blankas) su pinigais siųsti sekretoriaus adresu:

P. JURGELIUTĖ,
307 W. 30-th St.,
NEW YORK, N. Y.

ZMONIŲ SVEIKATA

Rašo Dr. A. J. KARALIUS.

IŠ PROTINĖS IGIENOS.

Proto suirimai ir ligos atsirado sykiu su žmogum. Ir gyvijoje randame įvairių įvairiausių proto suirimų. Proto ligų yra visokių — pradedant paprasta silpnaprotybe ir baigiant visiška beprotybe. Nors proto arba dvasios mechanizmas dar toli gražu neišaiškintas, nors dar tikrai negalime pasakyti koksai žmogus proto-dvasios žvilgsniais yra „normalus“ (sveiko proto), o koksai „nenormalus“ (nesveiko proto)—beprotis, — vienok, aplamai imant, jau turime ant ko pasiremti. Ir štai: bepročių, iš proto išėjusių žmogumi vadiname tokią asmenį, kuris nemoka, negali ir nepajęgia prisilaikyti prie tokių aplinkybių, prie kurių dauguma žmonių („sveiko proto žmonės“) gali ir moka prisitaikyti. Bepročių yra visokių: paprasti kvailiai, žiaurūs pamišėliai, etc. Bepročio smegenys (brain, encephalon) mums nevisada žinomu būdu savo darbą negali tinkamai atlikti; beprotybę pagamina smegenų, kaip medžiagos, sugedimas, suirimas fiziologinių funkcijų. Tiesa, ne visada chemija arba mikroskopas gali parodyti tuos smegenų ląstelių (celių) arba audinių suirimus; mokslininkai sakant, ne visada galime rasti smegenyse patologijos reiškinių. Bet patikimų žmonių eksperimentai (bandymai) ganėtinai įtikrina, kad proto suirimai ir ligos (vadinami psichozai) priklauso ne nuo ko kito, bet tiksliai nuo medžiaginių permainų smegenyse. Mes negalime daleisti, kad proto suirimas pagamina kas nors ne iš medžiagos. Be smegenų negali būti proto-išminties; sveikos smegenys — sveikas protas; nesveikos smegenys — nesveikas protas. Protas, išmintis, dvasia, siela, jūtimai — tai medžiagos savybė ir išdaviniai.

Nors proto suirimai siekia žilos senovės, bet labai neseniai pradėta kas nors naudingą šioje srytyje daryti. Butent, pradėta rūpintis apsaugojimu nuo protinių ligų; protinė igiena, sulyginama, visai jaunutė apsaugojamosios medicinos šaka. Suirusį protą, t. y. sugedusias smegenis ne galime pataisyti ir, tur but, niekad nes galėsime; bet galime apsaugoti nuo daugelio protinių suirimų, neretai ir nuo pilnos beprotybės. Apie tai aš čia ir bandysiu pakalbėti. Šitas klausimas begalo svarbus visiems ir turi būti svarbus visiems.

Dr. Pollocko statistikomis, sausio 1 d., 1920 m., Amerikos protinių ligų ligoninėse buvo 232,680 pacientų; priskaitant laikinai paleistus, iš viso pasidarytų virš 250,000 protinių ligonių — veik tiek, kiek visose šios šalies aukštesnėse mokyklose yra studentų! O šitos statistikos toli gražu nepilnos, nes ne visose valstijose renkami pilnos statistikos. Galima sutikti su Dr. Rosenau: „Amerikoje randasi apie 350,000 protinių ligonių. Valstijai kiekvienas toks ligonis kainuoja \$250 metams. Tai savo ruožtu armija, kuri suėda labai žymią sumą valstijos biudžeto.“

Keletas terminų: *psichozai* — beprotybės formos, proto ligos; *silpnaprotybė* — įvairūs laipsniai ir tipai protinio defekto (idiotumas, imbecilumas, etc.), paveldėto arba atsirandančio po gimimui; *psichoneurozai* — įvairios nervų funkcijų ligos, pav. neurastenija, isterija, etc.; *be-protybė* — tokis proto suirimas, kuris atima pilietines tiesas ir atsakomybę prieš įstatymus. Asmuo gali sirgti kokia nors proto liga, o nebūti „bepročiu.“

Paveldėjimas. Nėra mažiausios abejonės, kad didelė dalis įvairių protinių suirimų, ypatingai psichozų ir silpnaprotybių yra paveldėjami. Paveldėjama palinkimas prie protinių suirimų. Apie pusė protinių ligonių turi kokių nors protinių suirimų savo šeimose. Vaikai paveldėja silpnaprotybę arba beprotybę nuo savo tėvų arba tėvų tėvų. Reikia pasakyti, kad žmogus išauga į protinę, silpnaprotybę arba beprotybę, žiurint į tai, iš kokios protoplazmos (sėklos) jis prasideda. Jei sėkla sveika — asmuo bus sveikas; jei prasta sėkla — asmuo bus nesveikas protinškai.

Žinodami, kad paveldėjimas lošia labai svarbią rolę proto suirimų palaikyme,

privalome daryti atitinkamų žingsnių, kad silpnapročiai, bepročiai arba svyruojančios išminties asmenys nesiveistų. Gal but kai kam išrodytų nedemokratiška uždrausti vesti visiems, kurių proto mechanizmas nevisai geras, bet ką-gi darysi? Rasės gerovė svarbesnė už menamą asmens (nepilnapročio) laisvę. Bepročius-pamišėlius mes laikome ligoninėse ir jų „asmens nepaliečiamybė“ musų sąžinės negrauzia; silpnapročius, t. y. tokius, kurių vaikai butų silpnapročiai, mes ir-gi privalome kontroliuoti — neleisti jiems veistis. Jei sergančius užkrečiamomis ligomis mes atskiriame nuo sveikųjų ir tuo būdu apsaugojame sveikuosius, tai turime ką nors daryti su silpnapročiais. Silpnapročiai, kaip praktika parodė, nepaprastai veislūs, veislesni už sveikuosius. Mokslas aiškiai įrodė, kad silpnaprotybė paveldėjama, — mums lieka pasinaudoti mokslo nurodymais ir mažinti jų veisimosi. Tai galima padaryti įstatais — kai kur ir daroma. Bet svarbiausias dalykas čia bus pačių žmonių susipratimas. Kiekvienas privalo vesti tiksliai protinškai sveiką ir iš sveikos šeimos merginą; mergina privalo iš savo busimo vyro reikalauti įrodymų apie proto sveikumą. Silpnapročiai gali susituokti, bet neturi tiesos vaikų turėti. Sužinus gimdymas silpnapročių, yra prasižengimu. Kur negalima paaiškinimais nieką atsiekti — ten draugija turi prievartą panaudoti.

Prieš apšvedimą kiekvienas privalo pagalvoti ne tiek apie turtą, kiek apie protinį savo arba savosios bagažą. Patyręs gydytojas čia jums tinkamų nurodymų galės duoti. Meilė yra labai geras dalykas ir reikalingas prieš ir po apšvedimo, bet neleiskite meilei uždaryti jūsų akis ir valdyti jūsų išmintį. Silpno proto dalininkas laikui bėgant jums tiksliai sunkenybe paliks.

Alkoholis. Alkoholis yra priežastimi alkoholinių psichozų — tokių protinių suirimų, kurie tiesioginiai nuo alkoholio priklauso. Pav. Korsakovo liga, alkoholinis halucinozas, delirium tremens, alkoholinis išsigimimas, etc.

Keturi nuodimčiai visų protinių ligonių priskaitoma alkoholiui (be kitų priežasčių). Alkoholiniais psichozais serga daugiau vyrų nekaip moterų. Šiuo laiku dar sunku tikrai pasakyti kokią rolę lošia alkoholis kitų protinių suirimų pagaminime. Galima pasakyti tiek: alkoholis visuomet prisideda prie priartinimo protinės katastrofos. Kana nors truputėlį silpnėsio proto asmuo pradeda vartoti alkoholi, tai jo silpnaprotybė greičiau aiškėn išeina. Bezzolos ir Kraepelino tyrinėjimai šitai pilnai patvirtina.

Vienu žodžiu, girtuoklybė yra viena protinių suirimų tiesioginė priežastis, o kitų — netiesioginė. Blaivininkai turi rimto pamato smerkti girtuoklybę.

Nuodai. Mortinizmas, t. p. nuolatinis morfino (opiumo) vartojimas ardo proto mechanizmą. Lyginai ir įvairūs industriniai nuodai, pav. švinas, fosforas, arsenikas, įvairios rūgštys, misingis, etc. Įvairių ligų nuodai neretai suardo proto mechanizmą. Pirmutinę vietą užima sifilis. Patyrimai ir statistikos aiškiai rodo, kad sifilis pagamina daugiau protinių suirimų, nekaip visos kitos ligos ir nuodai. Daug daugiau ir pavojingesnių suirimų sifilis pagamina.

Trumpai suglaudus, randame tris svarbiausias protinių suirimų priežastis: 1) paveldėjimas, 2) sifilis ir 3) alkoholis ir kiti nuodai ir ligos. Paveldėjimą, kaip nurodėm, galima kontroliuoti. Nuo sifilio galima apsaugoti gana sėkmingai. (žiūrėk mano „Lyties Mokslas“ puslap. 141-170). Girtuoklybei naikinti yra išdirbtų būdų. Igiena — asmens, draugijos ir industrinė — mokina kaip apsaugoti nuo visų ligų.

Tolesniam studijavimui galiau patarti perskaityti sekamus veikalus: White W. A. „Principles of Mental Hygiene.“

Hart B. „Psychology of Insanity.“ Orton S. T. „Relation of Syphilis to Mental disease.“

White W. A. „Mental Hygiene of childhood.“ Karalius A. J. „Lyties Mokslas.“

DOVANOS TIK IKI LIEPUS MEN. 1922. tiems, kurie prisirašys prie SLA. 14 kp. nufotografuoju jusų paveikslą dovanai. SLA. 14 kp. organizatorius A. J. NAUNČIKAS, 8835 St. Clair Avenue, CLEVELAND, OHIO.

Phone — Calvert 3210 I. B. Bronshas, M. D. Ofiso valandos: Nuo 7 iki 8:30 vakare. Nedėlioje nuo 2 iki 3 po pietų. 615 COLUMBIA AVE., BALTIMORE, MD.

PASISKUBINKIT! Lietuvos Steigiamojo Seimo Narys ir Sekretorius Kapitonas Ladas Natkevičius rašo „SANDAROJE“ apie šiuos dalykus: 1) Steigiamojo Seimo darbuotė 2) Delko Soc. Liandininkai ir Valstiečių Sąjunga atfaukė savo narius iš Kabineto Ministerių? 3) Ar kunigai gali būti užsienio Ministeriai? 4) Kaip greitai Lietuvos Steigiamasis Seimas užbaigs savo darbus? 5) Kaip greitai Lietuva turės savo pinigų? Ir tt. ir tt. Tiems klausimams nušviesti Kap. NATKEVIČIUS turi labai daug medžiagos, kuri jokiam laikraštyje dar nebuvo naudota. Todėl pasiskubinkite užsiprenumeruoti „SANDARĄ“, tie straipsniai tilps tiksliai „Sandaroje“. Prenumerata metams — \$2.50. Pusei metų — \$1.25. Pinigus siųsdami adresuokite šitaip: SANDARA 327 E. Street, So. Boston, Mass.

SIUSKITE LIETUVON KNYGU Lietuvos žmonės ir Lietuvos jaunimas nusiskundžia, kad neturi knygų. Mes jų turime daugiau, negu suvartojame, tad siųskite jas LIETUVON! SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE pataria savo nariams, kad jie siųstų nors po vieną mūsų knygų savo draugams ir giminėms Lietuvoje. Pašūsti galima paštu. Patartina siųsti šiuo laiku sekančias knygas: AISOPO PASAKAS, — didelė knyga, su daugybe paveikslų, 364 puslapiai, kaina \$1.25 AMERIKA, — ypatingai reikalinga tiems, kas nori iš Lietuvos Amerikon atkelti, 288 pusl., kaina \$1.00 ŽMOGAUS PAREIGOS, — svarbi knyga auklėjimui tėvynės meilės ir tikrojo patriotizmo, 245 pusl., kaina \$1.00 Kas ims visas tris knygas, GAUS VISAS TRIS UŽ \$3.00. Užsakymus su pinigais siųskite Centrai šiuo adresu: LITHUANIAN ALLIANCE OF AM., 307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

Tėmykite! Didelis 548 Puslapių Puikiai Paveiksluotas Veikalas Antgalviu

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

ISTORIJA

Tai yra netik istorija didžiausios pažangos mūsų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudoma ir plačiai aprašoma mūsų visuomeniški santykiai išeivijoje. — Juo veikiau tą veikalą užsiskysite, tuo greičiau apsipatinsite su Amerikos lietuvių istorija.

Kaina.....\$1.50

Drutame apdare \$2.00

Reikalavdami, kreipkitės į „Tėvynės“ Administraciją šiuo adresu:

“TEVYNES” ADM.,

307 W. 30-th St., New York, N. Y.

AISOPO Pasakos

Didelė knyga 360 puslapių, 110 paveikslų, 301 pasakų. Tinkami pamokiniams seniems, jauniems ir mažiems. Popieros apdaruose tik \$1.25

„TĖVYNĖS“ ADMINISTRACIJA, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Knygyne Galima Gauti Sekančios KNYGOS

AMERIKA — Informacijos apie Ameriką ir tt. 1.00

APDRAUDA IR PASALPA — pusl. 82 10c.

APIE SVEIKATĄ — pusl. 16 05c.

DAKTARAS IS PRIEVARTOS (Komedija) 20c.

DARBININKŲ PADEJIMAS AMERIKOJE 85 puslapių 10c.

JAPONŲ KONSTITUCIJA — pusl. 31 10c.

KAS IS KUR PAREINA? 20c.

KAIP GYVENA: Latviai, Suomia, Anglai 20c.

KELIONE I SIDLAVĄ — pusl. 48 15c.

KONRADAS VELENRODAS — pusl. 24. 15c.

KRAZIŲ SKERDYNE ir Jos Pasakmės 15c.

LIETUVIŲ TAUTOS KLAUSIMAS EUROPOS KARES METU pusl. 102 85c.

LIETUVISKA CHRESTOMATIJA — puslapių 180 40c.

LIUDVIKAS PASTERIS — pusl. 48 20c.

NUO DEGTINES — pusl. 19 10c.

PASNINKAI LIETUVOJE — pusl. 16 05c.

PETRAS ŽEMAITIS — pusl. 69 20c.

PERSPEJIMAS APIE ŠVENTĄ TIKĖJIMĄ — pusl. 63 10c.

RUOŽAI IS SLA. ISTORIJS — pusl. 85 10c.

SLA. ISTORIJA (1896-1915) \$1.50; audimo apdarais 2.00

SUSIPRATO — 64 pusl. 20c.

TRACHOMA — PRIE ŠVIOSOS — puslapių 100 20c.

Viršminėtas knygeles SLA. nariai gauna už pusę kainos.

SEKANČIOS KNYGOS PARSIDUODA UZ PILNĄ KAINĄ:

GRAZI MAGELIONA — Melodrama 4-rių aktų 50c.

DVI SESERI — 4-rių aktų tragiška drama 50c.

PAVOKTAS KUDIKIS — Tragedija trijuose aktuose 40c.

KUNIGAS MACOCHAS — 4-rių aktų tragedija 35c.

AISOPO PASAKOS — pusl. 364 \$1.25

LENKŲ APASTALAVIMAS LIETUVOJE — pusl. 258 1.00

PASKAITOS IS BIJOLOGIJOS IR BAKTERIJOLOGIJOS — pusl. 172 50c.

SVETIMOJ PADANGEJ PASAULIO VERPETUOSE — Eilės, Dainos ir Prietikiai — pusl. 200. Parašė A. J. Jokubaitis 2.00

ŽMOGAUS PAREIGOS — pusl. 245 1.00

Lithuanian Alliance of America

307 W. 30 st., New York.

Didžiausi, greičiausi garlaiviai pasaulyje. Puikus patarnavimas pasazieriams. Yra vietinis agentas jūsų mieste ar artimoje apylinkėje.

I Lietuvai, Lenkijai, Rusijai, Latvijai ir Ukrainijai ir kitas Baltijos valstijas per Hamburgą:

Caronia gegužės 13
Saxonia gegužės 25
Kajutos \$130. III klasa \$103.50

karės takų \$5.00
Per Cherbourgą, Southamptoną, Liverpool arba Glasgow:
Scythia balandžio 25
Cameronia gegužės 6
Asmeniški pržiurima ekskursija, susisiekiant per Southamptoną su Danzigu, Pliava ir Liepojom.

Mauretania baland. 25, gegužės 16
Aquitania gegužės 2, gegužės 23
Per Angliją ar Hamburgą ir Danzigą \$106.50; i Liepoją \$107.00. Karės takų \$5.00.

F. ŽIVATAS
Parduodu laivakortes geriausių garlaivų kompanijų i visas dalis svieto. Perku ir parduodu namus, farmas (Real Estate), Inžinirus (apsaugojus) namus nuo ugnies, automobilius nuo ugnies ir atsakomybės nelaimėi atsitiku.

Ofiso Adresas:
1836 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.

LAIVAKORTĖS VĖI ATPIGO

I Klaipėdą \$107.00
I Liepoją \$107.00
I Piliava-Karaliaučius \$106.50

PINIGŲ SIUNTIMAS Lietuvoje žemiausiu dienos kursu. Pinigus gauna laike 25-30 dienų arčiausiam paštu.

P. MIKOLAINIS,
53 Hudson Ave.,
Brooklyn, New York.

REIKALINGI AGENTAI

po visas ietuvų kolonijas kaip tai: Penn., Mich., Ohio, New York Valstijas. Patyrimas nereikalingas, kiekvienas teisingas žmogus gali užimti vietą ir uždarbiuoti liuosous nuo darbo valandoms. Atsikreipkite klausdami platesniū informacijų.

K. VARANIUS,
10715 Michigan Ave., Chicago, Ill.

I LIETUVA

Tankiai plaukia milžiniški laivai

WHITE STAR

I Cherbourgą ir Southamptoną
Homeric (34,000 ton.) geg. 6, bir. 10
Olympic (40,000 ton.) geg. 13, bir. 3
Majestic (56,000 t.) geg. 20, bir. 17

Didžiausi pasaulyje laivai.

Tuojuos po atvažiavimui i Southamptoną keleiviai yra perkeliama ant kito laivo, plaukiančio tiesiog i Danzigą ir Liepoją. Užtikrinama patogią kelionę ir saugų pervežimą bagažo.

RED STAR LINE

Keliauja tiesiog i Liepoją. Dideli, gražūs laivai. Reguliarai plaukia.

AMERICAN LINE

I Cherbourgą ir Hamburgą:

Manchuria balandžio 26, geguž. 31
St. Paul gegužės 3, birželio 7
Minnekahda (3 kl.) geg. 24, bir. 28
Mongolia birželio 21, liepos 26

Patogus perkėlimas keleivių ir bagažo ant laivų, plaukiančių i Liepoją ir Danzigą.

Gabenkit Jūsų gimines ir draugus i Europos ant gražių mūsų linijų laivų. Geras maistas. Gražūs kambariai. Mandagus patarnavimas. Klausk mūs apie kainas už laivakortes atkeliavimui i Europos. Kreipkit i:

PASSENGER DEPARTMENT,
No. 1 Broadway, New York, N. Y.
arba prie vietinių agentų.

J. SKRITULSKAS
NOTARAS IR AGENTAS

Parduodu laivakortes ant visų linijų kur tik nori. Siunčiu pinigus i visas dalis svieto. Darau daviernastis pavidime dalių i Lietuvai ir i kitas viespatyates.

36 BROAD STREET,
NEW BRITAIN, CONN.

Nutrinkite savo skausmus Reumatiskus, Neuralgija, Šlūbama, Nisterėjima, Istampytus Muskulus, Dantų Skaudėjima, Galvos Skaudėjima, Persalima.

Tėmykite, kad būtų **INKARO VAISBAZENKLIS.**

LAIVAKORČIŲ IR PINIGŲ SIUNTIMO AGENTURA.

Siunčiu pinigus i Lietuvai ir i kitas šalis pigiau negu kiti. Parduodu laivakortes ant geriausių laivų ir mūsų kompanijos užtikrinti žmonės patinka keleivius visose New York stotise arba kitur ir duoda geriausius patarnavimus, partraukiame gimines i Lietuvos ir grįžantiems i Ameriką gera pagalba per mane išvažiavusiem. Pinigų kurso ar laivakorčių, klauskite:

P. LAZUSKAS,
541 S. Paca St., Baltimore, Md.

JOHN S. LOPATTO
Attorney and Counselor-at-Law
SLA. Advokatas-Patarėjas.
308-9-10 Coal Exchange Building
WILKES BARRE, PA
Telephone 4256 Market

GEORGE MATULEWICH
ATTORNEY-AT-LAW
National State Bank Building,
810 BROAD ST., NEWARK, N. J.
Room 810

I LIETUVA IR IŠ LIETUVOS

LAIVAKORTĖS galima gaut pagal prekes kompanijų ir ant geriausių laivų visų linijų pas seniausią LIETUVIŠKĄ agentą — **G. KUNAŠAUSKĄ**. Agentura uždėta 1910 m. **PASPORTUS** išreikalauju visiems keliaujantiems i LIETUVA.

Atvažiuojančius iš kitų miestų patinku ant stoties. Prisiuntimas **PINIGŲ I LIETUVA** pagal dienių kursą. **ATYDA**. Maitinimas pinigų ne priverstinas, bet išmanau, jeigu kas klausia.

G. Kunašauskas
179 E. 3-rd Street,
New York, N. Y.

PINIGAI

Persiunčiame pinigus i Lietuvai ir visas dalis svieto, saugiai ir greitai.

LAIVAKORTĖS

Parduodame laivakortes ant visų linijų. Padarome pasportus. Patinkame keleivius ant visų New York stočių. Pritengiamame viską kas kelionėje yra reikalinga. Visuose reikaluose kreipkitės pas:

AMBRAZIEJUS & DANIELIUS
168 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel. Greenpoint 5975. (SLA. nariai)

Nuga-Tone

Pasekme po 20 dienų arba gražiname Jums pinigus.

PADARA TIRŠTĄ, RAUDONĄ KRAUJĄ, STIPRUS, NUOLATINIUS NERVUS, TVIRTUS VYRUS IR MOTERES.

Turėdamas sunaikintą Sveikatą ir Spekas; turėdamas neaiškų mintis ir nusilpnėtą kūną; pasibodėjęs imant vaistus dėl padidima veikimo ir vaistus svaiginančius, bandyk Nuga-Tone ir peratitirk kaip greitai laiku jausiesi visai nauju žmogiu! Darynes iš doleimes visų žmogus ligų, tokiu kaip blogas apetitas, neguomulavimas viduriu, gazai ir išpuštai, užstetėjimas skilves, tulkinis, anemija, kankinimai reumatizmo, akiesmaiz galvos, neuritiz, stoka energijos, nusilpnėjimas nervu ir negalėjimas miegoti, paėma nuo stoka nervu paliepos, skilto vandeniuoto kraujo ir neuzteiktinos cirkuliacijos žva.

Koėna dalis kuno ir koėna jo veikime remiasi ant nervu paliepos, kurios didžiausiu tūliks geram stoviuje pilva, kaknas, inkstas ir grotus, širdis plakimo, kraujo cirkulavimo. Nuga-Tone yra labai pratingas gydymas nuo nusilpnėto nervu ir abelo sunaikinimo kuno. Kodėl? Todėl kad jis yra sutaisyti iš skėtonu brangi, sveikatai duodančių sudėtinu vaistu, rekomenduota ir nurodyta per garinamus Gydytojus. Jis yra ypatingai maistingi i Gelečių ir Fosforo-maistus del Kraujo ir Nervu.

Nuga-Tone priduoda gyvybę jacksonas, pastiprin grotus teip, jog je tuktinams nusilpnėjęs. Atgaivina inkstus, išvada laukui suodinius smetas. Niera daugiaus gasu ir suputimu, nera amir-dancio kvapo ar apvilkto liežuviu! Nuga-Tone duos Jums stebuklinga apėtita, geras guomulavimas, tvirtus nervus ir kietą pastiprinta miegą. Nuga-Tone sutiprina kraujo ir pagrina cirkulavimo jo, priduos raudonumo veidui ir šilumą alkems! Nuga-Tone padara tvirtus, rastus vyrus ir sveikesnes ir pilnesnes moteres. Nuga-Tone netajain sauzi jokit mirdamu ar daromu paprotė vaistu. Sudėti jie yra parankiam pundelei. Jis apvilkti cukrum, primamo skoni ir vartojti galima be jokio neparanukimo. Bandyk juos. Rekomenduoti visiems.

MŪSU ABSOLUTUSKĄ GYVANCIAJĄ: Prekė Nuga-Tone yra vienas (\$1.00) doleris už butelė. Kaina butelėi geram stoviuje pilva, kaknas, inkstas ir grotus, širdis plakimo, kraujo cirkulavimo. Atgaivina inkstus, išvada laukui suodinius smetas. Niera daugiaus gasu ir suputimu, nera amir-dancio kvapo ar apvilkto liežuviu! Nuga-Tone duos Jums stebuklinga apėtita, geras guomulavimas, tvirtus nervus ir kietą pastiprinta miegą. Nuga-Tone sutiprina kraujo ir pagrina cirkulavimo jo, priduos raudonumo veidui ir šilumą alkems! Nuga-Tone padara tvirtus, rastus vyrus ir sveikesnes ir pilnesnes moteres. Nuga-Tone netajain sauzi jokit mirdamu ar daromu paprotė vaistu. Sudėti jie yra parankiam pundelei. Jis apvilkti cukrum, primamo skoni ir vartojti galima be jokio neparanukimo. Bandyk juos. Rekomenduoti visiems.

FRIZIŠKĄ SAVĄ PASTELIAVIMO ANTY TUO KUPONA.
National Laboratory, 1. 26-1018 So. Washab Ave., Chicago, Ill.

Gerblamteji: Iėduo šlonais \$..... ir melėdu prisūsti man..... butelū Nuga-Tone.

Vardas ir pavardė.....
Gatvė ir numeris.....
Miestas..... Valstija.....

Svedijos Amerikos Linija

I LIETUVA

Greitas pasazierinis kelias nuo NEY YORKO iki LIEPOJUS per Gothenburgą, Svedija. Pasazieriai bus transteruoti ant jurių tiesiai i Liepoją.

S. S. STOCKHOLM
Geguž. 27, Liepos 8
S. S. DROTNINGHOLM
BIRZELIO 10, LIEPOS 29

Trečios klasos kainos:
I HAMBURGA \$103.50
I DANZIGA ir PILLAVA \$106.50
I LIEPOJŲ ir MEMEL \$107.00

Su damokėjimu \$5.00 takso. Trečios klasos pasazieriai turi kabinius tiktai su 2-4 lovokim. Nereikia Svedijos pasporto visos Kreipkitės prie Vietinių Agentų ar Swedish American Line, 21-24 State Street, New York City.

Užėik ar parašyk jeigu įdomau ji ar dirbi prie išradimū. Paaiškūnimas vėlai.

MANUFACTURERS PATENT CO.
520 FIFTH AVE. NEW YORK

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR KOMISIJŲ ADRESAI

PILDOMOJI TARYBA:
Prezidentas — St. Gegužis, Mahanoy City, Pa.
Vice-Prez. — V. Kamarauskas, 177 Slocum St., Edwardsville, Pa.
Sekretorė — P. Jurgelutė, 307 W. 30-th St., New York City
Išdininkas — T. Paukštis, 13 Mill St., Pittston, Pa.
Iėdo Glob. — M. A. Raginskas, 326 R. R. St., Plymouth, Pa.
Iėdo Glob. — J. M. Danielius, 168 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Dr. Kvotėjas — Dr. F. Matulaitis, 8 Vernon St., Worcester, Mass.

KONTROLES KOMISIJA:
J. Neviackas, — 252 Broadway, So. Boston, Mass.
F. Živatkaukas, — 1102 Pierce St., Scranton, Pa.
J. Kačergis, — 219 Madison St., Hoboken, N. J.

APŠVIETOS KOMISIJA:
Dr. A. L. Graičiūnas, — 3310 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Dr. I. Bronušas, — 615 Columbia Ave., Baltimore, Md.
K. Jurgelionis, — 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.

ISTATŲ KOMISIJA:
A. Gegužis, — 3523 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Z. Puišlūtė, — 253 Broadway, So. Boston, Mass.
J. Lopatto, Coal Exchange Bldg., Wilkes Barre, Pa.

FINANSŲ KOMISIJA:
K. Jurgelionas, — 173 Winter St., Montello, Mass.
A. Ivaškevičius, — 1622 Columbia Rd., So. Boston, Mass.
K. Varaišius, — c/o All Nations Deposit Bank, Pittsburgh, Pa.

SVEIKATOS KOMISIJA:
Dr. A. Montvidas, — 2117 Washington Blvd., Chicago, Ill.
Dr. J. Mikolaitis, — 90 Lawrence St., Lawrence, Mass.
Dr. J. Jonkaitis, — 3732 Michigan Ave., Detroit, Mich.

PRIEGLAUDOS NAMO KOMISIJA:
P. A. Dėdynas, — 85 Millbury St., Worcester, Mass.
M. A. Raginskas, — 326 R. R. St., Plymouth, Pa.
V. M. Čekanauskas, — 2 Vernon St., Worcester, Mass.

LABDARYBĖS KOMISIJA:
S. Bakanas, — Box 495, Bridgeville, Pa.
P. Jurgelutė, — 307 W. 30-th St., New York, N. Y.
A. T. Jasaitis, — 85 Millbury St., Worcester, Mass.

KANKINIŲ KOMISIJA:
A. Mikalaukas, 125 Grand St., Brooklyn, N. Y.
J. Zalimas, — 104 Ward St., Worcester, Mass.

SKUNDŲ IR APĖLIACIJŲ KOMISIJA:
P. R. Jutulėvičius, — 23 Millbury St., Worcester, Mass.
J. Sekevičius, 101 Oak St., Lawrence, Mass.
J. Ambraziejus, — 168 Grand St., Brooklyn, N. Y.

KORTOS! KORTOS!

No. 1. Laimės Spėjimo Korta gerai žinomas Madame Le Normand, garsios mistikos francuzės moters, kurios pranašavimai turtingiems ir biedniems, karaliams ir kunigaikščiams visuomet pasirodė teisingi. Kaladė šitu kortu su paaiškinimu kaip ispėti laimę, tik \$1.00.

No. 2. Suženklintos Kortos, j kurias žiurint iš užpakalio galima pasakyti kokia korta yra. Jos yra vartojamos garsiausių magikų ir kazirinkų. Kaina už kaladę su paaiškinimu kaip jas pažinti tik \$1.50

No. 3. Suženklintos kortos geresnio išdirbimo. Kaina su paaiškinimais tik \$2.25.

Mes gvarantuojam užganėdinimą arba sugrąžinam atgal pinigus. Prisiusk tik 25c. padėginimui persiuntimo lėšų ir pažymėk kokio numerio kortų nori, o likusius pinigus užmokėsi, kai aplaikysi kortas savo namuose. Adresas:

PRACTICAL SALES CO.
1219 NORTH IRVING AVE., Dept. 203, CHICAGO, ILL.

SIŪSKIT PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON

To prašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai

NAUJIENOS
1739 S. Halsted St.
Chicago Ill.

Ar Jus kankina Pleiskanos? **NAUDOKITE Ruffles**
Ar Jums Galvos Odė, Niektis? **NAUDOKITE Ruffles**
Ar Jusų Plaukai Šlonka? **NAUDOKITE Ruffles**
Ar Jus Norite Apsaugoti Juos? **NAUDOKITE Ruffles**

Užlaikymui savo plaukų gražius ir tankius **NAUDOKITE Ruffles**
Užlaikymui galvos odos sveiką ir tvirtą **NAUDOKITE Ruffles**

Ruffles galima gauti visose aptiekose po 65c. butelė, arba tiesiog iš išdirbėju per paštu už 75c. butelė.

F. AD. RICHTER & CO.
3rd Ave. & 35th St. Brooklyn, N. Y.

“Nereikia daugiau kankintis be miego per istisas naktis su verkiančiu kūdikiu,” ji pareiskė, “nes aš jam duodu **BAMBINO** ir paguldau j lovą.”

Mėslungis, dieglys, suires pilvas, perpilni vuduriai suteikia mažiui bereikalingą nesmagumą

BAMBINO
Vaizbenklis utveg. S. V. Pat. Oėso

pašalina šinos nesmagumus. Kudikliai mėgsta j! Jie prašo daugiaus! Aptiekose parsiduodu po 35c. arba norint, kad prisiustumėn per paštu, tai reikia siusti 40c. j

F. AD. RICHTER & CO., Borough of Brooklyn, New York

Henry J. Schnitzer State Bank
141 Washington St. New York, N. Y.

PO NUOLATINE KONTROLE BANKINO DEPARTAMENTO NEW YORKO VALSTIJOS

KAIP SENIAUS, TAIP IR DABAR

SIUNČIA pinigus i Lietuvai pagal dienos kursą. **BANKAS**, turintis geriausius ryšius Lietuvoje, išmoka pinigus greitai ir saugiai.

PARDUODA LAIVAKORTES i Lietuvai ir iš Lietuvos ant greičiausių ir geriausių laivų.

PARUPINA PASPORTUS, pasirašymus konsulių ir suteikia geriausius patarnavimus keleiviams.

NORĖDAMI GAUTI PREKES aukštin, ar laivakorčių, rašykite i SENĄ ir gerai ŽINOMĄ:

Henry J. Schnitzer State Bank
141 Washington St. New York, N. Y.

LIETUVIŲ ISTAIGA GYVUOJA 35 METAI VIENYBĖ

„Vienybė“ istaiga per 35 metus siunčia pinigus i visas pasaulio dalis, parduoda laivakortes ant visų geriausių linijų ir viskuom keleivius aprupina, atlieka visokius spaudos darbus greitai ir gražiai, turi didžiausią Amerikoje lietuviškų knygų sandėlį ir leidžia didelį laikraštį „Vienybė“ du sykii savaitėje. Prenumerata: \$3.50 metams. Visi kreipėsi i „Vienybę“ kitur niekad os nebesikreipia. Visais reikalais rašykite:

VIENYBĖ,
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

LAIVAKORTĖS ATPIGO: I KLAIPĖDĄ \$107, I PILLAVĄ \$106.50, I LIEPOJŲ \$107.

Tukstančiai lietuvių ir lietuvačių galės pigiausiai ir puikiausiai sugrįžti i Tėvynę per mūsų didžiausią lietuvišką istaigą, ant didžiausių ir greičiausių keturkaminių laivų, tiesiog be persėdimu! ! ! !

Laivakortes parduoda ant visų linijų tiesiog i

PILLAVA (Karaliaučius),
KLAIPĖDA,
LIEPOJŲ,
HAMBURGA Tilžę, Eitkunas

ir visus kitus portus ir miestus. Rašykite klausdami rodos kaip pigiausiai sugrįžti Lietuvon.

DOVANA
Kas prisius mums už gerų antrašų savo paįstajam žadančių važiuoti Lietuvos, siusti pinigus ar parsitraukt gimines, tas apturės puikią dovaną.

IŠGAUNAME PASPORTUS ir takų paliudimus. Atkeliaavusius iš kitur patinkame ant stoties, pristatome bagažą ir palydime ant laivo. Prirengiam viską kas reikalinga kelionėi.

SIUNČIAME PINIGUS IR PARTRAUKIAME GIMINES KUO GREIČIAUSIAI.

LITHUANIAN TRAVEL BUREAU INTERNATIONAL TRAVEL BUREAU
136 East 42-ndst. (DEP. T.) NEW YORK, N. Y.

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA 9 Broadway, New York, N.Y.

TIESI I LIETUVA KELIONĖ PER HAMBURGĄ PILLAVĄ ARBA LIEPOJŲ.

Važiukit parankiu ir tiesiu keliu. Lietuviai važiuojanti i Piliava aplenkis Lenku juostų karidors. Visa trečia klasa padalinta i kambarius ant 2-ju, 4-rių, 6-šių ir 8-nių lovų.

LITUANIA geg. 3, LATVIA geg. 10

Trečios klasos kainos: I Hamburgą \$103.50 — Piliava \$106.50 — Klaipėdą ir Libava \$107.

Delei laivakorčių kreipkitės prie savo agento

United American Lines Inc. JOINT SERVICE WITH Hamburg American Line

NEW YORK — HAMBURG DIRECT

Trumpas susisiekimas su visom dalim Centralės Europos. Savaitiniai išplaukimai kas Ketvergas nuo pier 86, North River, 46 St., New York, 12 val. d.

Kajutos su 2, 4 ir 6 lovom ant visų laivų. Didelį vaizymo kambariai, saloniai ir pasivaikėlojimo dėmalai skiriami 3 klasai. Ant laivų „Hansa“, „Bayern“, „Wuerttemberg“ ir „Mount Clay“ yra specialią kajučių.

Du nauji 20,000 tonų trijų kėribų laivai **RESOLUTE** ir **RELANCE** plauks kas antras utarninkas su 1-mos, 2-ros ir 3-cios klasos pasazieriais. Užsakymai vietos kreipkitės prie mūsų agentais.

UNITED AMERICAN LINES,
39 Broadway, New York.